

dséggel alkai-
ntést, amely
lkövetett bün
yel.

helyezkedni
helyezési rend-
a meggyőződése
ztatottak szabad-
es lehet a köz-
megfelelő intéz-
ölhetők ama tiszt-
ejtkeznek köteles-
li állásuk ró ra-
vezeteknek össze-
sej ellen.

nnak a minisz-
ell hozni, aki-
tozik az illető
tartóztatási
y végleg elítél-
tők, hogy a
alkalmazzák
ben.

ell eszközölni az
y licium növen-
mozgalmakban
neveit és az ité-
ell a közoktatás-
az egyetemmel,
vannak iratkozva,
aponként, milyen
egyéjében a szélső
besolatban és hogy
szközölt minden
Antonescu igazság

alásoktól. Az or-
n bocsátaná meg-
nlasztaná a béke-
ében kínálkozó

ént éppen arra
rgyalások meg-
rorszagra há-
a világ közvé-
előtt.

ésére áttérve, a
n kormányt, hogy
politikai, hanem
zempontból is te

kői gazdasági
ciaország felé-
ük.

k rendezését nem
s utáni időre ha-
az esetben meg-
títják a Saar-vidé-
ia tökéket. A gaz-
érdekeket össze

angsúlyozta, hogy
dú feladata a vi-
ezze a békét és a
abban — mondott
rország teljesíti

dét a szenátus-
ta.

z estí órákban ér-
int a Saar-vidéki
tatiót terjesztet-
tanács elő, amely-
ndi szempontjaira
déki népszavazás
thasztatását kíván

de haldoklik
amsun

világsajtó tekinté-
pal ez előtt az a hír-
y Knut Hamsun, a
eghalt. Az Új Kelet
ján közölte Knut
s méltatta irodalmi
megcáfolták a nagy
de Oslóból a leg-
tt jelentések szerint
ta rosszabbodott és
szerint napjai meg

nyv. és Lapkiadó Bt.
a Baron L. Pop 10.
: 9-77.

urat

Taxa postală
plăte in num.
No. 224713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hir-
detések díjszabás szerint. Az „ÚJ
KELET” az erdélyi és bánági
zsidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utányomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

ÚJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernö. Felelős szerkesztő Jambor
Ferenc. Bukaresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Str. Matei Millo 7.

Ara 5 lej

Szombat, 1934 január 20.

5694. ÉV
SEBATH 4.

XVII. ÉVF.
15 SZAM.

A zseni és a sorsharag

A kalkuttai egyetem fizikai és számtani fakultására a napokban egy tíz éves indiai parasztfiút vettek fel, akiről megállapították, hogy egyike a század legnagyobb matematikai zsenijeinek, aki talán egyszer Einsteint is felül fogja múlni a matematikai felfedezések terén.

A tíz éves zsenit Molimi Mohan Kusharinak hívják és már öt éves korában koldulással kereste meg kenyerét. Koldulásal azért, mert szülei páriák voltak, az indiai kasztok legmegvetettebb és legnyomorultabb osztályából valók.

A kis tíz éves zseni azonban a megvetettség és a megnyomorítottság mélysegeiből is felemelte fejét, összekoldult pénzének egy tekintélyes részével könyveket vásárolt, mintegy annak bizonyosságát, hogy a Szellem igazi elhivatottjai nem feltétlenül a privilégizáltak soraiban élnek, hanem igen gyakran azokban a társadalmi mélysegekben, ahová csak ritkán jut el az élet, a nap és a tudás fénye.

Írtózatos nyomorral kellett megküzdnie a kis indiai fiúnak addig, míg a kalkuttai egyetem padsoráig eljuthatott. Ha nem tartozott volna az elhivatottak között is az elsők közé, ha fizikai energiái nem tudtak volna megbirkózni a körötte kavargó nyomor iszapjával, ugy a kis indiai zseni is arra a sorsra jutott volna, amelyre már annyi névtelen zseni és tehetség jutott: az elmerülés, a névtelenség, az elkallódás sorsára.

Csak véletlennek köszönhető, hogy a valószínűleg rozszakalkotóan nagy és fiatal tehetség nem roppant össze az indiai társadalmi igazságtalanságok, a kaszt-szellem barbárságainak súlya alatt.

A kivételes véletlen, mely segítségére sietett, sőtét dokumentumként szolgál annak bizonyítására, hogy a szellemi és érzelmi kultúra mai elposványosodásában: a társadalmi igazságtalanságok, az igazi értékek felszínre kerülésének mesterséges megakadályozása az egyik legnagyobb és legvétkesebb teherrel, amelyet ha kellő időben nem fog a civilizált emberiség elismerni, egyben a továbbfejlődés útját zárja el maga előtt.

A zsenit és a tehetségeket meg kell szabadítani az egyenlőtlen életfeltételek, az akaratuktól független sorskörülmények, vagy még pontosabban: a sorsharag koloncáitól, mert csak egyenlő feltételek mellett lehetséges az igazi tehetségek kiválasztódása és a nagy emberi és társadalmi érdekek szolgálatába való állítása.

Goga — Averescu

Bucurestiből jelentik, hogy Goga Octavian ma Argetolanuval tárgyalta a „harmadik” nagy párt ügyében.

Ez még hagyján.

A fővárosi lapok azonban azt is tudják, hogy a nemzeti agrárpárt vezére holnap Averescu marsallt fogja felkeresni.

Ebben a látogatásban, enyhén szólva, van egy kis pikantéria.

Hízen egy éve sincs még annak, hogy Goga cserben hagyta Averescu néppártját és nyílt támadásba ment át az agg marsall ellen az ujonnan kreált „nemzeti agrárpárt” zászlaja alatt.

Akkor még antidinaszticizmussal vádolta Goga Averescut.

Mi történt azóta?

Goga azt hitte, hogy a tábornoktól való cszakadása meg fogja siettetni az ő napjának félregyogását is.

Azok az erők azonban, melyek közreműködtek Goga és Averescu szakításában, cserbenhagyták a volt belügyminisztert.

Gogának új utakat kellett keresnie. A „nemzeti lelkiismeret” szószólójának esá pott fel, „Románia a románoké” — hirdette mindenütt és új szimpátiákat akart szerezni pártjának.

Ez nem sikerült.

A liberálisok kerültek uralomra. Hogy meg ne haragudjék, tárcát ajánlottak fel neki. Goga megállázonak tartotta az ajánlatot és alaposan „megharagudott”. És haragjában még jobban felfújta a nacionalista tüzeiket.

Hatvan napig kívánja foglalkoztatni a kormány a képviselőház első ülészakát

Tatarescu miniszterelnök felhívása az ország tisztviselőihez. Folyik a vizsgálat Duca gyilkosai ügyében

Bucuresti, január 19. A kormány esütörtökön este újra minisztertanácsot tartott, amelyen Tatarescu mint ipari és kereskedelmi miniszter számolt be tárcájának sürgősebb kérdéseiről. Ezek a kérdések három irányban kívánnak sürgős megoldást. 1. A kontingentálás. 2. A kivétel. 3. A hazai ipar védelme és fejlesztése. Azok a kérdések, amelyeket az ipari és kereskedelmi minisztériumnak rövidesen abszolválnia kell. Utána Slavescu pénzügyminiszter számolt be a költségvetés előmunkálatairól és felhívta minisztertársait, hogy az 1934—35. költségvetés összeállításánál a legmesszebbmenő takarékoságot tartsák szem előtt, annál inkább, mert a nemzetvédelem tökéletessítése és az állam külföldi adósságainak rendezése újabb terheket fog róni a budgetre.

A költségvetési és a nemzetvédelmi törvényt fogja tárgyalni a parlament

A Tempo úgy értesül, hogy a kormány a parlamentet február elsején nyitja meg és

hatvan napig kívánja foglalkoztatni. A megnyitáskor a miniszterelnök felhívást fog intézni a különböző pártok vezetőihez az együttműködés érdekében. Uyenformán ugy an igazoló, mint a választási felirati utánál

csak nyilatkozataikat fogják a párt vezeték felolvasni.

A kormány tervei szerint ebben az ülészakában okvetlenül meg fogják szavazni a költségvetést, az államvédelmi törvényt, a konverziós és egyéb pénzügyi törvényeket, mert a parlament március 31-től október 15-ig szünetelni fog.

A vasgárdisták elleni vizsgálat

A Duca merényleti ügyében indított vizsgálat egyébként tovább folyik. Ma reggel erős fedezet mellett Vacarestiből Bucurestijbe szállították Duca gyilkosait, akiket a hadbíróság börtönében helyeztek el. Az ügy kivizsgálásával megbízott vizsgálóbírák és ügyészek jelentős személyeket fognak szembesíteni a vádlottakkal. Jólavából több letartóztatottat hoznak Bucurestibe.

A főiskolák tanári kara is állandó tanulmány tárgyává teszi a zavargások kérdését. Ma a bucaresti ipari és kereskedelmi akadémia tanári kara határozta el, hogy a 21 éven alóli diákoknak szigorúan eltiltja a politikai pártokba való belépést és politizálást.

A közoktatásügyi miniszter tanácskozása a diákokkal

Anghelescu közoktatásügyi miniszter ma délelőtt fogadta a diákok küldöttségét, amely kérte a diákszövetség elismerését és működési engedélyének megadását. Kérte továbbá a diákcentrumok engedélyezését is. Anghelescu jóakaratóról biztosította a küldöttséget. Valószínűnek tartják, hogy a diákok január 30-ra tervezett

vezett tímisoarai kongresszusát ismét elhalasztják.

Az egyetemek rektorajból és dékánjaiból álló egyetemenközi tanács kötelességévé tette az összes egyetemi tanároknak, hogy szigorú ellenőrzést gyakoroljanak, az előadásokat rendszeresen tartásuk meg és gondoskodjanak arról, hogy a hallgatók azokat állandóan látogassák. A tanács megállapította, hogy a fennálló törvények és szabályok elegendők a rend biztosítására, azonban ezeknek betartását a lesgzigorubbban meg fogja követelni.

Nehezen készül a harmadik kormányzópárt

Tovább folynak a tárgyalások a kispártok között is, melyek a harmadik kormányzó párt megalkotását kívánják. Egyelőre a kispártok között csak a revalorizáció kérdésében mutatkozik egység, mert politikai szempontból éles differenciák választják el egymástól a frakciókat. Nehezen képzelhető el, hogyan fog egységes platformra jutni Goga a Iunian-Stere csoporttal. Ez alkalommal Goga és Argetoianu között folytak tárgyalások és úgy látszik, hogy a két politikus közös platformra tudta hozni programját. Goga legközelebbi látogatása Averescuhoz vezet, ami a politikai életnek nagy szenzációja. Valószínű, hogy ez a közeledés sokat lendít a tárgyalások menetén.

Tatarescu levele az ország tisztviselőihez

Bucuresti, január 19. Tatarescu miniszterelnök ma a következő körlevelet intézte az egyes minisztériumok tisztviselői karához:

— Ma, amikor a kormány az állam konszolidálásának nagy programját megkezdi, első és legnagyobb kötelességem, hogy munkatársaimhoz forduljak, akiknek segítségével ez a program megvalósítható lesz. Elsősorban az összes kategóriák tisztviselőihez fordulok, hogy nagyobb munkát és nagyobb áldozatokat kérjek tőlük. Az alkotás és az újáteremtés lendületétől áthatott kormányzás keretében az állam a megyéék és községek tisztviselőit igazi közigazgatási szellemnek kell áthatnia, szemben a fáradt rutinnal és bürokráciával. A hatóságok tekintélyét a teljesített feladat felemelő tudatával, intranzigens becületességgel és minden bűnösség azonnali és kegyetlen megtorlásával kell helyreállítani. Ami kormányzati ténykedésünkben, éppúgy, mint a harcmezőn, minden tisztség tiszteltbeli. Minden hatósági tisztviselő, kezdve a minisztertől a legkisebb tisztviselőig, az ország magas szolgálatában áll. Mindenkinék a kapott megbízás skrupulózus teljesítésének tudatában kell élnie és tudnia kell, hogy mindez az állam újáteremtésének munkájához való hozzájárulás, miként minden visszaélés, vagy a mindennapi munka elhanyagolása a kötelesség teljesítése elől való megfutamodást jelenti.

Ezt a körlevelet a miniszterelnök a minisztériumok útján juttatta el az ország tisztviselői karához.

Most aztán az „új nacionalizmusnak” is befellegzett.

A színajai revolvorgolyó megálljt kiáltott azon az uton, amelyre reménytelen politikusaink eltávolították.

Józanabb és felelősegteljesebb politikát parancsolt rá mindazokra, kik komolytényezők akarnak lenni az ország közéletében.

Mit tegyen most, ezek után, Goga Octavian?

Holnap el fog menni Averescu marsallhoz. És talán bocsánatot fog kérni és töredelmes vallomást fog tenni, hogy tévedett, hogy mindent megbánt már... és össze kell fogni...

Az agg tábornok is talán meg fog bocsátani Gogának.

De hogy ebből a találkozásból megszületik-e az ország „harmadik” nagy pártja, ez egyáltalán nem blzonyos.

VILÁG TÜKRE

A romániai zsidóság utja

Irta és az első zsidópárti kongresszuson elmondotta:
Dr. Fischer Tivadar

I.

A romániai Zsidó Párt első kongresszusát megnyitva különös lelki vívódás megy végbe bennem elentétes érzelmek összeütközése közepette szólok fel. Örömmel tölt el a gondolat, hogy a zsidó közéletnek tizenöt éves nemzeti fejlődése után, mely az összes országgrészekben tért hódított, összeülhetett végül a mai gyűlés, a romániai Zsidó Párt parlamentje: csuespontja ennek a fejlődésnek amelyhez köteles ségem teljesítésében magam is hozzájárultam. Ez a kongresszus alkotmányozó jellegű és legmagasabb kifejezése annak a mnek, amelynek célja a Zsidó Párt megeremtésével a romániai zsidóság politikai erejének egyesítése volt. Egy ilyen munka inaugurálása kétségkívül felemelő érzésekre hangol.

Ugyanakkor azonban ólomsúlyal érzem rám nehezedni a zsidó népnek azt a rendkívül szomorú helyzetét, amelyben ez a kongresszus összeül. A nagy történelmi vajudas idejét éljük. A civilizált emberiség fejlődése történetében egy új éra hajnalához érkezünk el, amely mélyreható változást jelez. Mintha látnánk és éreznénk a megrázkódtatásokat, amelyek eme új éra születését bevezetik. Az ismeretlen ség köde borítja az utat, amely a holnaphoz vezet. A mult irányában az emberi ész végig tudja futni az okok és okozatok végtelen láncolatát, — a jövőt illetően azonban már az első fűr késző pillantás szembetalálja magát az „ignoramus” áthatolhatatlan falával.

A bizonytalanság mély sötétjébe lép az emberiség alakuló történelmének új korszaka felé. Egy ilyen a jövő hűz vezető út sötétjében könnyen megtörténik, hogy fantazmagóriák sötét fényei eltévelyedések, pszichózisok ingoványaihoz vonzzák az emberi tömegeket. A primitív ember bestiális ösztönei, amelyeket elfedett a polgáriusulás folyamata, ismét felbukkanak és ördögi uralomra jutnak, hogy megsemmisítő és mindent eltipró erővel áradjanak szét a világon. Erthető, hogy ez az áradás a leggyöngébb ellenállás irányában terjed: s ki mást érne utól elsősorban, mint a mindenütt kisebbségi sorban lévő zsidó közösségeket: a történelem örök bűnböjtjeit! Ez a jellegzetessége a zsidó nép jelenlegi helyzetének. Németországi testvéreink tragikus helyzetét nem lehet úgy fel fogni, mint valami különállót, a világ általános fejlődésével semilyen kapcsolatban nem lévő jelenséget. Ami ott történik: népünk különleges körülményeiből fakadó, történelmileg meghatározott jelenség. Egy vállamlás a zsidó közeljövő horizontjának fekete felhőiből, mely jellemző fényt vet a zsidó nép általános helyzetére. Egy fényugár, amelynek fénye mellett látunk és megborzadunk. Egy ilyen időben az erők koncentrállásának eszméje a zsidó sorsközösséghez való tartozás tudatának alapján: egyedüli parancs mindazok számára, kik zsidó apaktól és anyaktól származnak le.

Volna még Romániában sok zsidó, akinek lelke nem közelíthető meg az erők egyesülésének eszméje számára? Nem hihető ez. És ezért azt hiszem, hogy a romániai Zsidó Párt kongresszusában egy, az egész ország zsidóságát képviselő testületet láthatok. Mert a zsidó lagosság betakarásának kihangsúlyozása ugy egyénei helyzetét, mint a zsidó nép integráns részét alkotó nemzeti kollektivitását illetően a legpregnansabban a Zsidó Párt útján, ennek programja révén fejeződik ki. Ez a szervezet adja meg az eszközt ah

hoz a politikához, amelyet a zsidó élet szükségességei határoznak meg ebben az országban. Ezek a szükségességek a zsidó sorsközösség tudatából fakadnak s csak az ezen szükségességek által meghatározott politika érdemi meg a „zsidó politika” elvezetését. Bármely komoly politika egy magasabb cél irányába tendál. A zsidó politika általában az etnikai kisebbségek kollektív emancipációjának ideálját szolgálja. A 19. században a francia forradalom testvériségi és egyenlőségi jelszavainak hatása alatt különböző országokban emancipáltak az idegen etnikai származású egyéneket, többek között a zsidókat is. Am az egyének emancipálása megoldatlanul hagyta az etnikai kisebbségek általános problémáját, de különösképpen a zsidó kérdést. A tapasztalat világosan mutatja, milyen kiábrándulásokhoz vezet a liberálisizmus szelleméből önként fakadó törekvés a nemzeti asszimilációra. A liberális éra polgárjogokat adott a zsidószármazású egyéneknek azon fikció alapján, hogy az emancipálás következtében elvesztik eredeti lelküket és naturalizálódnak, azaz az uralkodó nemzet egyéneinek természetét öltik magukra.

Ami a zsidó népet illeti, ennek egy igen kis részben sikerült az asszimiláció és ez az asszimiláció keveset járult hozzá helyzetének normalizálásához, de annál többet a közte és körülötte élő népek közötti kapcsolatok elmérgesítéséhez. Végül is a bevándorlási politika teljes összeomlása nyilatkozott meg a disszimilációs jelenségében, amely annyira barbár formában játszódott le előttünk a nemzeti szocialista Németországban.

Nem jutottunk volna ide, ha az egyének helyett az etnikai kisebbségeket emancipálták volna, ha a zsidók, mint személyek helyett a zsidó etnikai közösségeket szabadították volna fel. Eme kollektív emancipáció elmaradása következtében látjuk ma, miként inog meg s fenyeget teljes összeomlással a zsidó egyéni emancipáció épülete, amely elődeink számára még legmagasabbrendű törekvéseik legnagyobb megvalósulásának látszott.

Az ideál tehát, amely felé a romániai zsidó politika halad, nem lehet más mint az ezen országban élő etnikai kisebbségek kollektív emancipációjának meghódítása s közöttük természetesen a zsidó kisebbségé is. Bármi hosszú is volna az ut ezen ideál megvalósulása felé, csak általa s a Zsidó Párt programjában lefektetett elvektől vezetettve érheti el a romániai zsidóság a szabad életéhez való jogának biztosítását.

Mit olvassunk?

Bromfield: Huszonnégy óra Kötve Lei 60	
M. Prévost: Akít az asszonyok szeretnek, kötve	L 60
Mazo de la Roche: Jalna lakói, kötve	L 60
E. Renée: Hajnali hegedűszo, kötve	L 60
Ursula Parrott: Exfeleség, kötve	L 60
Ursula Parrott: Szabad a esők, köt. L 60	
Móricz Zsigmond: Forr a bor, kötve	L 60
Móricz Zsigmond: Rokonok, kötve	L 60
Vicki Baum: Helén doktoriskasszony kötve	L 60
Vicki Baum: Baleset, kötve	L 60
Werfel: Nápolyi testvérek, kötve	L 60
Földi M.: Isten országa felé, kötve	L 60
Szintyai Z.: Nines feltámadás, kötve	L 60
Maurois: Asszonyok útja, kötve	L 60
Arnau: Halálra ítélem, kötve	L 60
Undset: Pogány szerelem, kötve	L 60
Szomorj Dezső: Gyuri, kötve	L 60
Bródy Lili: A Manói, kötve	L 60
Bródy Lili: Feléje tartja el, kötve	L 60
Martin Maurice: Szerelem, örök titok, kötve	L 60
Jacques Deval: A préda, kötve	L 60
Földi M.: A meztelen ember, kötve	L 60
Zilahy Lajos: A lélek kialszik, köt. L 60	
Childers: A rejtélyes könny, füzve	L 28
Biggers: A sárka detektív, füzve	L 28
Molnár Ferenc: A zenélő angyal, köt. L 90	
Molnár Ferenc: Csoda a hegyek közt, füzve	L 60
Zilahy Lajos: Halálos tavasz, kötve	L 57
Zilahy Lajos: A szökevény, kötve	L 78
Zilahy Lajos: Két fogoly, kötve	L 90
Papini: Krisztus története, kötve	L 90
Kuncz: A fekete kolostor. Propagandakiadás kötve	L 90
Sinclair Lewis: Egy modern asszony szíve, kötve 2 kiadás	L 144
Babits: A gólyakalifa, kötve	L 57

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portaköltség bekioldással (postabélyegben is) vagy utánvétellel.

Select Mozzó Általános siker mellett vetíti **Select Mozzó**

KING KONG

szenzációs filmet. Előadások kezdete vasárnap d. e. 11 órakor.

Következő műsor:

A velencei randevu

rendkívül izgalmas rendőrfilm, főszerepekben:
HANS ALBERS és OLGA TSCHECOWA.

Rav Weiss londoni rabbi nyilatkozik az Uj Keletnek

erdélyi utjáról, a vallásos zsidóság egységproblémájáról és az országépítés kérdéseiről

Cluj, január 19. (Az Uj Kelet tud.) Rav Weiss, londoni kerületi főrabbi, a Mizrahi-mozgalom reprezentatív alakja. Derűs, mosolygó arc, fénylő, nagy szemek, melyekből erő, hit és akarat sugárzik. Ez az arc, ezek a szemek másoknak is hitet adnak, másokba is derűt öntenek. A régi, nagy mesterek jósága árad belőlük. Iróasztalánál ül, amikor belépek. Az asztalon szerteszét hevernek jegyzetei, könyvek, lapok a varsói „Hajnt”-tól kezdve a palesztinai „Haarec”-ig.

Talán zavarom — gondolom és már vissza is fordulnék, hogy máskor jöjjenek. De az a meleg közvetlenség és csak régi jóismerősöknek kijáró barátság, mellyel Rav Weiss fogadja vendégét, maradásra szólít. Azt hittem, hogy én fogok kérdezőni és ő fog beszélni. Elhelyeztettem és nekem kellett felelni. Ismeri az apát, isméri az Uj Keletet és valami egészen lenyűgöző melegség, jószág és barátság szólal meg szavaiban...

Aztán én is kérdezhettem. A beszélgetés a politikára terelődik. Természetesen cionista politikáról van szó. Agudász Jisráél és Mizrahi. Elmondom, hogy dr. Ehrmann az Aguda frankfurti vezetőembere, kijelentette, hogy csak akkor lehet szó a Mizrahi és az Aguda együttműködéséről, ha a Mizrahi kilép a Cionista Világszervezetből.

„Vallásos Palesztina Ligája”

— Nevetséges — hangzik a válasz. — Sohasem fogunk kilépni a Cionista Világ szervezetből. Nem romboljuk le azt, amit felépítettünk. Mindössze arról van szó, hogy miként a cionista munkáspártok megalakították a Dolgozó Palesztina Ligáját a Cionista Szervezetet kivülről a zsidó szocialisták bevonásával, úgy mi is meg akarjuk teremteni a Vallásos Palesztina Ligáját az Agudász Jisráél és az egész vallásos zsidóság közreműködésével. Az Aguda már régen belépett volna a Jewish Agencybe és megalálta volna az együttműködés útját a Cionista Szervezettel, ha néhány rebbe nem féltette azt a korlátlan hatalmat és befolyást, mellyel chassidizmus fölött rendelkeznek.

Majd a lengyelországi zsidóság politikai életére terelődik a beszélgetés. Megkérdezzük, hogy milyen a viszony az Aguda és a cionisták által inaugurált nemzeti politika között.

A lengyelországi Aguda és a nemzeti politika

— Itt egészen töves fogalmak vannak erről a kérdéstről. A lengyelországi Aguda mindig együtt ment a zsidó nemzeti párttal és kezdettől fogva nemzeti politikát folytat. Volt idő, amikor az Aguda hivatalosan is be akart lépni a nemzeti pártba. Hogy a legutolsó választásokon nem sikerült létrehozni a pakotumot, mely eddig mindig nem volt, ez Grünbaum büne. Ő rontotta el a dolgot. Meg vagyok győződve azonban arról, hogy a legközelebbi parlamenti választásokon újra együtt fog haladni az Aguda a cionistákkal. A mostani sejmében is a legszorosabb együttműködés uralkodik az agudista és a nemzeti párti, illetve cionista képviselők között. Az utóbbi idők eseményei az Aguda politikáját is megváltoztatták. Különösen Erec Jisráéllel illetőleg. Az Aguda ma világosan látja és érzi, hogy Palesztina az egyetlen lehetséges út az ifjúság számára és ennek megfelelően az aktív Palesztina-munka útjára lépett. Haehsarah telepeket létesített és certifikátokat kér chaluca számára. Az élet erősebb az egyéni szempontoknál és megfontolásoknál és le fogja dönteni azokat a választásokat melyek a tradícióhú zsidóság rétegei között fennállnak és a reális szükségse-

ség meg fogja teremteni az egységes frontot Palesztina felépítését illetőleg.

Az exekutívé és a Mizrahi

Megkérdezzük Rav Weiszot, hogy miért nem lépett be a Mizrahi az új cionista exekutívébe és mi akadályozta a szélesebb koalíció megteremtését.

— Az egyik főoka ennek az volt — mondotta Rav Weisz —, hogy a baloldal nem honorálta a mi vallási követelményeinket és ezenkívül személyi kikötésekkel lépett fel. Mi H. Farbstein személyét jelöltük az exekutívébe a magunk részéről. A baloldal ebbe nem akart bele-menni. Most azt mondják, hogy személyes okok miatt hiúsult meg a koalíció. Kijelentem, hogy ez a beállítás hamis. Ha a vallási posztulátumokat teljesítették volna, úgy a Mizrahi hajlandó lett volna személyi áldozatot hozni és ha kell, Farbsteint is eljeleníteni.

— A jelenlegi exekutívé így nem képviseli a zsidó népet. Brodetsky ugyan azt mondotta Lembergben, hogy az exekutívé erős. Ez nem igaz. A palesztinai bevándorlás körül történt események és sérelmek a legutóbbi kongresszus balsikerének a kihatásai. Az angol kormány ebben az exekutívében nem a nép, hanem egy osztály képviseletét látja.

Hogy avatta saját darabja „társ szerzőjévé” egy horogkeresztos író Füst Milán budapesti író

Budapest, január 19. Páldátlannul vakmerő irodalmi visszaélést követett el egy német horogkeresztos író egy magyar írójával szemben. Füst Milán IV. Henrik király c. remek tragédiájáról van szó. Füst Milán egyike a legkiválóbb magyar írónak, az ugynevezett „Nyugatgeneráció” reprezentáns tagja akinek hatása ép úgy érezhető a fiatalabb költőnemzedék művein, mint Ady vagy Babitsé. Vele történt ez a példátlan eset, amelynek történetét ő maga a következőképpen mondotta el:

— 1931 nyarán írtam meg „IV. Henrik király” c. tragédiámat. Író társaim közül — Babits, Kosztolányi és mások — sokan olvasták a kéziratot. Valaki nemcsak a le is fordította németre és így megkísérelték egyik berlini szín ház ügynökségének eladni műveimet. A megállapodást meg is kötöttük volna, azonban, sajnos, a fordítás — német nyelvű szempontból — hasznavehetetlennek bizonyult.

Ekkor az ügynökség arra akart rá bírni, hogy egy Ebermayer nevű írónak engedjem meg a fordítás alkalmas sa tételét német színpadra, illet, hogy az ő kifejezésük szerint „adaptálja” műveimet. Ebbe azonban én nem akartam bele-menni. Nemesak azért mert Ebermayer sem személyesen, sem mint író nem ismertem, hanem főként azért, mert senkinek sem óhajtottam módot adni arra hogy írói képességeit az én műveimen bizonyítsa be. A szerződés tehát nem jött létre. Am egy szép napon ennek ellenéret is hirdetni kezdték a IV. Henrik királyt a különböző német színházaknál, sőt az egyik lapban interjú is jelent meg

— És a revizionisták által beharangozott tömegpeticióról mi a véleménye a Mizrachinak?

— Erről a kérdéstről csak a magam privát véleményét közölhetem. Szerintem az elgondolás helyes és ha tényleg sikerülne megvalósítani egy nagy tömegmozgalmat és egy impozáns politikai akciót, úgy ennek eredménye volna. Ezt azonban el fogják gáncsolni és így Jabotinsky erőfeszítése meddő.

Csendesebb, kevésbé komplikált területekre visszük át a beszélgetést. Erdély és zsidósága, Rav Weisz erdélyi miszticizma...

Az erdélyi zsidóságról

— Belgiumból jövök. Elzász Lotharingián és Svájcban keresztül jutottam Erdélybe. Még szeptemberben meglátogattam Sighetet és Oradeát. Az erdélyi zsidóság jó elem az országépítésre. Főleg az ifjúság. Azt hiszem, itt 20—50 évvel később a cionista mozgalom, itt ma ott tartanak, ahol 20 évvel ezelőtt tartottak a lengyelországi cionisták. Meg vagyok győződve róla, hogy itt is rövidesen el-tűnnek az ellentétek az ortodox zsidóságban belül, ami a cionizmust és Palesztinát illeti. Az ortodox vezetők minden erőfeszítése és terrorja egészen hiábavaló a Mizrachival és a cionizmussal szemben. Az ifjúság ellenállhatatlan erővel tör előre és Palesztinát akarja. Nincs az a hatalom, mely a mai ifjúságot el tudná szakítani Erec Jisráéltól. Aradon és Timisoarán a neolog zsidóság rétegei is eljöttek előadásaimra. Ők is belátták már az asszimiláció teljes esődjét. Sokan mondták nekem, hogy tévedtek, amikor elvetették a cionista gondolatot és ma egyesülni akarnak a klal jiszráéllal. Erdélyi utam a legszebb eredménnyel járt eddig. Mondhatom diadalut volt ez ellenfeleinkkel szemben...

A beszélgetés itt megszakadt. A munka hívta el Rav Weiszot, aki a zsidó országépítés szolgálatába állította energiáját, nagy tudását és ragyogó szellemét. Már kora ifjúságában feltűnt kivételes szónoki kvalitásaival és ma a Mizrahi mozgalom egyik legnépszerűbb és legkiválóbb szószólója. A régi, nagy „magdó”-okra emlékezett, a magdók művészetét azonban kicsiszolta és a mai idők színvonalára emelte. (d. h.)

Mun

Amikor a m irók sorfa

Bucuresti, jan. tud.) Hetek óta lyik a bukaresti fiatal liberális lettel fogott a től estig van a tériumok tisztví riorporteknek. l rendületet vitt l a minisztérium ber szinte belek zsim minden k dent el akarna

Röpke

Tegnap este, Strunga földmű izzadó homloká ve kilépett a v ságiró vette k

— Nektek is tek... Akáresak se nappalunk, is azt mondom mostanában, ne ni való, annyi az országban, h hül a vér, amik eljintézetlenül, l kis dolgokon m legéletbevágóbb Egy egy tollvonó dó ahhoz, hogy leg milliók nyv dugságát biztosí

Az állataterm san beszélő, min Strunga magata sem árulja el h dások miatt, an főban érik. A I számában írta a zik.

Az első újság cal kérdi:

— És egyébk Manolescu Str — Hm. Tudor érint a Dreptate szí el senki, ho én elégtelen a s és jókedvűen tól.

A vez

Costache Burs kan fel az újsá negyvenes, ösze piederstára eme terrel. Kedélyes Közben a színen ügyminiszter.

Az egyik újs kérdi a belügy — Habemus — Még nem. Majd meglátjuk Bursan némi hoz.

— Ugye mo meg, most aztán Még semmi lehet tudni, ho más kerül-e a ségtelen, hogy jai feltétlenül zsmét Ineulet

— És Dobres — Este tizig előzékenységet szemben. De ez — És ha neu

TO

SZABÓ IM A spányol zsid zsidó toréador Toledó a sna Faladorregén Jubileumj kiad delhető az Uj Vidéki k

Meavnilt fehérnemű és kézimunka szalón

Női, férfi és gyermek fehérnemű készítés. Kelengve és előnvomda, Berger Dezsőné Rög Ferdinánd 40. Bejárati a Str. Maloasa felől

Munkában a „fiatalok kormánya”

Amikor a minisztertanács tagjai sorra elvonulnak az újságírók sora közé. Az új kormány tagjai valamennyien „jóképű” emberek

Bucuresti, január 19. (Az Uj Kelet tud.) Hetek óta megfeszített munka folyik a bukaresti minisztériumokban. A fiatal liberális kormány olyan lendülettel fogott a munkához, hogy reggel től estig van mit lóholniok a minisztériumok tisztviselőinek és a politikai riportereknek. Annyi munkát, annyi lendületet vitt be a fiatalok kormánya a minisztériumok életébe, hogy az ember szinte belekábud. Mintha az új rezsim mindent ki akarna forgatni, mindent el akarna söpörni utjából.

Ezen a héten minden nap minisztertanács volt. A minisztertanács az éjszakai órákba szokott elnyulni, de a miniszterek azért másnap reggel nyolc kor már megkezdik munkájukat a minisztériumokban. Az idegőző éjszakai munkában a miniszterrel együtt virraszt az újságíró is. A Cantacuzino-palota tanácssterme mellett kétszer annyi újságíró szokott táborozni, mint ahány miniszter tanácskozik az ország sorsáról zárt ajtó mögött.

Röpke intervjúk két minisztertanács között

Tegnap este, amikor Manolescu-Strunga földművelésügyi alminiszter izzadó homlokáról a verejtéket törölve kilépett a városzobába, harminc újságíró vette körül.

— Nektek is van egy mestersegeitek... Akáresak nekünk. Se éjjelünk, se nappalunk. De nem baj, fiúk, még is azt mondom sohá ilyen jól, mint mostanában, nem aludtam. Annyá tenni való, annyi építeni való van ebben az országban, hogy az emberben meg hül a vér, amikor látja, mi minden áll elintézetlenül. Pedig milyen egyszerű kis dolgokon mulik a legnagyobb és legéletbevágóbb problémák elintézése. Egy-egy tollvonás, egy-egy ötlet elegendő ahhoz, hogy ezrek és százezrek, eset leg milliók nyugalmát, jólétét és boldogságát biztosítsuk.

Az atlétatermetű, bronzbőrű, hangosan beszélő, mindig jóvialis Manolescu-Strunga magatartása egy pillanatra sem árulja el hogy bántódná a támadások miatt, amelyek az ellenzéki sajtóban érik. A Dreptatea éppen aznap számában írta azt róla, hogy panamázik.

— Az első újságíró jelentőségteljes arcát kérdezi:

— És egyébként, miniszter ur? Manolescu Strunga hümmög egyet. — Hm. Tudom, mire céloz ön. Nem érint a Dreptatea vádját. Azt ugye hiszi el senki, hogy én panamázóom. Az én elégtélelem a munka...

— És jókedvűen bucsuzik az újságíróktól.

A jövődöbeli szüganca vezérigazgató

Costache Bursan képviselő alakja bukkan fel az újságírók között. Jókedélyű, negyvenes, őszeshajú fiatalember. Egy piederstálra emeli az újságírókat a miniszterrel. Kedélyesen letegezi ezt is, azt is. Közben a színen megjelenik Inceuletz belügyminiszter.

— Az egyik újságíró Bursanra mutatva, kérdezi a belügyminisztert:

— Habemus papam?

— Még nem, várjanak néhány napot. Majd meglátjuk.

Bursan némi zavarral szól az újságírókhoz.

— Ugye mondtam, hogy ne írjátok meg, most aztán cáfolhatok.

Még semmi nem biztos ugyanis. Nem lehet tudni, hogy Bursan, vagy valaki más kerül-e a szüganca élére. Az kétségtelen, hogy Bursanban a kabinet tagjai feltétlenül megbiznak.

— Ismét Inceuletzhez fordulunk:

— És Dobrescuval mi van?

— Este tizig választ várok tőle. Mi az előzetekénységét a végsőkig vittük vele szemben. De ez így nem megy tovább.

— És ha nem ad választ?

TOLEDO

SZABÓ IMRE legújabb regénye.

A spanyol zsidók visszatelepítése. — Egy zsidó torádor hősi élete és halála. — Toledo a spanyol zsidóság fellegvára. Faladorregény a könyvpiac szenzációja. Jubileumi kiadás. Ára: 100 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztálya útján. Vidéki képviselők kerestetnek.

— Akkor holnap délig az ő megkérdező se nélkül fogunk intézkedni.

— Mióta halljuk már, hogy holnap, holnap... — No igen, mert mi civilizált módon akartuk a dolgot likvidálni. Am ha nem megy...

Mit mondanak és mit hallgatnak el a miniszterek

Megjelenik közöttünk Slavescu pénzügyminiszter is. Cvikkere mögött értelmes komoly szemek tanulmányozzák a körülötte állókat. Nyelvhibája van, kissé dadogva beszél. Madgearunak pont az elintéztje. Szerény, keveset beszélő csendben tevékenykedő ember. De határozott, energikus és gyors.

Az újságírók Angheliescu, a Nemzeti Bank kormányzójának sorsa felől érdeklődnek. Slavescu ajkára teszi ujját és válasz helyett mosolyogva elköszön.

Franasovici magas, elegáns, kellemes arcú férfi. Annyit beszélt egész nap, hogy kissé már rekedt.

— Alig állók a lábamon — mondja. Egy motor nem dogozik többet, mint amennyit ebben a kormányban kell dolgozni.

— Hát azért közlekedésügyi miniszter — kedélyeskedik valaki.

— Hát a mi közlekedési ügyeinket rendbehozni valóban 120 lóerős motor kell. Még szerencse, hogy fiatalok vagyunk. De holnap majd beszélünk erről.

Franasovici be szokta tartani a szavát. Mire ezek a sorok napvilágot látnak, már biztosan rég megjelent az a nyilatkozat, amit akkor ígért.

Paul Angheliescu hadfelszerelési miniszter sarkantyút pengeteve lépdel a Cantacuzino-palota recsegő parkettjén. Azt mondják róla, hogy a legnájgabb román katonája. Van valami benne. A kormány többi tagjait hajlongással köszöntöttük, mikor Angheliescu generális megjelent. Ösztönszerűleg összeüdüttük a bokánkat. De annál halkabb és szerényebb a mögötte haladó csendőrsisakos, mordarcu Mica generális. A Skoda-ügy egyik hősről messziről leri, hogy félelmetes katona lehet.

Popescu Necessti magas, jóképű, karcsú és fiatal. Az Univerul munkatársa. Stelian Popescu veje. Régi barátai közül hirtelen excellenciás címre emelkedett. Vion, az Univerul politikai szerkesztője mosolyogva és mimett grandezzaival hajol meg előtte.

— Nem vinnél haza kocsidont? — szól a miniszter az újságíróhoz —, mert tudod, hogy nekem nincsen.

— Ha fizeted a felét — mondja Vion nevetve.

— Jó, fizetem.

— Akkor várj még egy kicsit, míg megkapjuk Mavrodjótól a kommunikét.

A miniszter visszavedlik újságíróvá és együtt várja régi kollégáival a minisztertanács kommunikéjét.

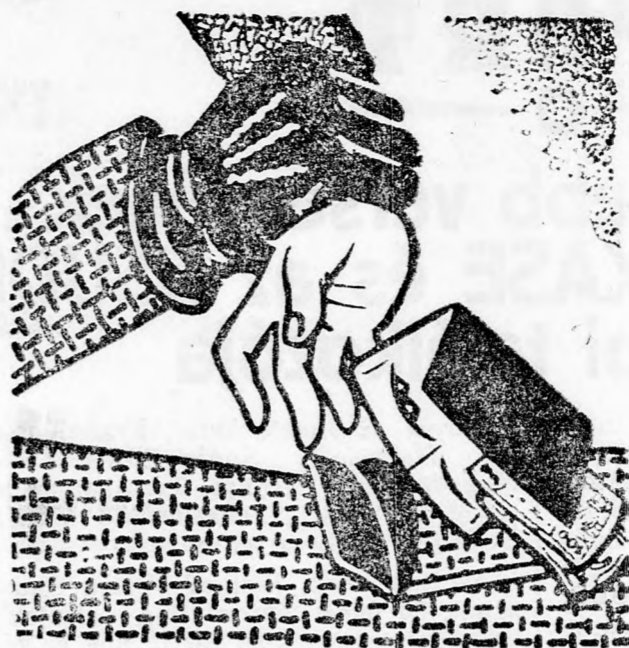
A sajtóminiszter kommunikét ad

Mavrodj miniszterelnökségi alminiszter, tényleges sajtóminiszter, már jön is. Keményvonású, angolbajuszos, régi újságírótipus. Az újságírószindikátus elnöke volt, míg miniszter lett belőle.

— Na, jertek és írjátok, már szeretnék én is hazamenni.

— És olvasni kezd a legépeit kommunikét...

— A holnap viziontlátásra... Este 11 óra felé utolsónak hagyjuk el a Cantacuzino-palotát. (h. e.)

MIÉRT HASZNÁL SILÁNY IZZÓLÁMPÁT,

emely kis fényhez aránylag sok áramot fogyaszt. A villanyszámla egyre nő anélkül, hogy megfelelő fényt kapna. Amit áramszámlában ráfizet, abból az izzólámpa ára háromszor is kitelne.

A kitűnő minőségű „TUNGSRAM” izzólámpa világmárka és a leggazdaságosabb!

Varsóban bizottság alakult a Németországból kiüldözött tudósok meghívása érdekében

VARSÓ, január 19. Bizottság alakult a politikai okokból Németországból kiüldözött tudósok meghívása érdekében. A bizottság, amelyben az összes egyetemek rektorai résztvesznek, kommunikét adott ki a közvéleményt szándékairól. Azt hangsúlyozzák, hogy célkitűzésükkel a humanum parancsának tesznek eleget, de másfelől Lengyelország tudományos fejlődését is igényelnie fogja az üldözött tudósok meghívásával elősegíteni.

hatásos gyógyszer
Rheuma | Ülőidegszába | Ideg- és főtájas
Köszvény | Spongiózatna | Nüüéses megbetegedések
Togal oldja a húgyútvat, azonnal hat és a belt közvetlenül gyökerében támadja meg! Bármily nehéz esetben is csúsznak más használt gyógyszereket, csak a Togal tud 6000-nél több íráshoz orvosi véleményét támasztani. Togal csak, mivel sem pótolható! Egy kísérlet Önt is meg fogja győzni! Az összes gyógyszerészházban és drogériákban. Lei 82. — A Togal-tábléta svájci készítmény.

Dolluss gazdaságpolitikai kérdéseket tárgyalt meg Bécsben Suvich olasz államtitkárral

Nemzeti szocialista tüntetések zavarták meg az olasz államtitkár bécsi látogatását

Bécs, január 19. Suvich és Dolluss a délután folyamán megbeszélést folytattak. A kiadott kommuniké hangoztatja az eszmecsere igen szívélyes jellegét. A tanácskozás gazdaságpolitikai kérdések körül folyt. A tanácskozások után az Imperial-szálló, Suvich szállása előtt az este folyamán nemzeti szocialista tüntetések voltak. Több papirpétárda is robbant. A karhatalom megkísérelte a tüntetők mellékúccákbá szorítását. Az állami opera előtt is tüntettek a nemzeti szocialisták. Számos letartóztatás történt.

A tüntetés lezajlása után Suvich tiszteletére Dolluss este bankettet rendezett, amelyet fogadás követett a diplomáciai kar és a közéleti előkelőségek részvételével.

Az olasz államtitkár átadta Fey alkancellárnak az olasz király által adományozott kitüntetést, a Szent Mórarend nagykeresztjét és Mussolini szerencsekívánatait.

A bankett ideje alatt a Kärtner-Ring egyrésze nemzeti szocialisták sza-

botázs akciója miatt az éj folyamán vi lágitás nélkül maradt.

Bécs, január 19. A német birodalom alapításának évfordulóján Innsbruckban a német konzulátus előtt nemzeti szocialisták tüntetést rendeztek. Erős karhatalmat vonultatott ki a tüntetők ellen és rövidesen sikerül is a tömeget szétkergetni. Néhány letartóztatás történt.

— Egy beteg borzalmas öngyilkossága. Bucurestiből jelentik: Borzalmas öngyilkosság történt Bucurestiben a str. Locotinent Paulescu 20 szám alatt, ahol Ecaterina Jonescu asszony 26 éves fiával lakott. Az asszony nemrég került ki a kórházból, ahol azonban nem tudták betegségéből kigyógyítani. Efelőtti bánatában petróleummal leöntötte és meggyújtotta magát az udvaron. Amidőn a fia a hirtelen lángot megpillantotta és megértette, hogy tulajdonképpen mi történik, azonnal anyja segítségére sietett és ő is súlyosan összegegett. Mindkettőt haldokolva szállították a kórházba.

ital beharango... véleménye a... csak a magam... etem. Szerintem... a tényleg sike... nagy tömegmoz... politikai akciói... na. Ezt azonban... gy Jabotinsky... komplikált terü... zélgétést. Erdély... erdélyi minisz... délyi zsidóságról... Elzász Lotharin... ut jutottam Er... rben meglátogat... eát. Az erdélyi... agépítésre. Főleg... 20—50 évvel... lom. Itt ma ott... ezelőtt tartottak... nek. Meg vagyok... is rövidesen el... ortodox zsidósá... must és Paleszti... vezetők minden... egészen hiába... a cionizmussal... onálhatatlan erő... nát akarja. Nincs... mai ifjúságot el... szráéitől. Aradon... zsidóság rétegei... a. Ők is beláták... és csődjét. Sokan... tévedtek, amikor... gondolatot és ma... al jiszráéllal. Er... eredménnyel jár... alut volt ez ellen... szakadt. A munka... ki a zsidó ország... lította energiáját... zó szellemét. Már... ant kivételes szó... na a Mizrachj moz... úbb és legkiválóbb... egy „maggi”-okra... k művészetét azon... j idők színvonalá... (d. h.)

Arabja horog-Milán

bbek között kije... rik király egyik... amelynek tars... író, Füst Milán... os akaratonon ki... am, saját darabom... maver botrányos... kkor lett, amikor... ggyar kiadóválla... bbermayernek: Az... üü regényét. —... dott arra, hogy a... felhasználják ezt... a nyilatkozat lett... szava. Megtörtént... kísérlet egy német... gy magyar írótól... ozzam üvvet. —... legnagyobb, legkü... Henrik királyról... állapítanom, hogy... kiadó készségesen... ozzott botlása rekti... lapjában s ámbár... n, mégis reményte... ői jogaim védelme... őt valószínűleg te

hérnemű és szalón

nek fehérnemű kész... előnvomda, Berger... nand 40, Bejárát a

SPORT

Az év legszebb versenyének ígérkezik a KKASE és az SSUDR vasárnapi találkozója

Cluj, január 19. (Az Uj Kelet tud.) Napokkal ezelőtt ismertettük már azt a méreteiben eddig még Clujon nem látott tornaversenyt, mely a KKASE rendezésében vasárnap délelőtti a Magyar Színházban lesz. A versenyen a rendező egyesületen kívül résztvesz a resitai UDR, valamint a bistrítai református leány-szövetség gárdája. Az impozáns tornaverseny részletes műsora a következő:

1. Hímnusz.
2. A vendégeket a KKASE nevében üdvözlő dr. Krausz Imre, a Román Sport-szövetség nevében pedig Iliasiu Simon tanár.
3. Szabadgyakorlatok, bemutatják a KKASE tagjai.
4. Versenygyakorlatok lovon.
5. A bistrítai ref. leány-szövetség tornászainak gyakorlatai.
6. Versenygyakorlatok gyűrűn.
7. Az SSUDR leánytornászai gyakorlatait mutatnak be a lovon.
8. Versenygyakorlatok korlátlan.

Szűnet.

9. Versenygyakorlatok nyújtán.
10. A bistrítai ref. leány-szövetség tagjainak gyakorlatai.
11. Talajtorna bemutatja az SSUDR férficsapata.
12. Szabadgyakorlatok bemutatják a resitai leánytornászok.
13. Gulák bemutatják az SSUDR és a KKASE tagjai.
14. Eredmények kihirdetése, díjak kiosztása.

Helyárak: 12—15—20—25—30—40—45 lej.
Jegyek elővételben: Platsintár Testvérné, Schuster Emil cégnél és a Magyar Színház pénztáránál.

Vasárnap a sétatéri jégpályán Románia 1934. évi gyorskorcsolyázó bajnoksági versenye

Este jelmezes jégünnepély

Cluj, január 19. (Az Uj Kelet tud.) A téli szezon legkiemelkedőbb eseménye vasárnap Clujon fog lezajlani. E napon rendezik meg ugyanis Románia gyorskorcsolyázó bajnokságát a sétatéri jégpályán. A bajnokságot ezúttal igen sok versenyző áll starthoz, ami már eleve izgalmas sportot ígér.

A bajnoki versenyek után este 8 órai kezdettel szórakoztató jelmezes jégünnepély színhelye lesz a sétatér világvárosi méretű jégpályája. Az ünnepély keretében táncverseny is lesz, melynek győztese értékes díjakat kapnak. Külön díjazni fogják a legszebb, legcsunyább és legterheltebb jelmezeket. Eddig több mint ötven jelmezes jelentkezett az attrakció-számba menő jégünnepélyre, mely a jégszezon felejthetetlen estje lesz.

Skót edzőt kap Románia labdarugó válogatottja?

Külföldi (!) híradás szerint Románia labdarugó válogatottjának a világbajnok ságra való előkészítésére a román szövetség egy skót trénerrel tárgyal. Hír szerint a tréner Peter Farmer lesz, aki a kora tavasszal foglalja el posztját. Hogy mért kell erről külföldi híradás nyomán értesülnünk, bajos válaszolni.

Vasárnap Innsbruckban a műkorcsolyázó Európa-bajnokság és nemzetközi műkorcsolyázó versenyek lesznek

A szombat és vasárnap Innsbruckban lebonyolítandó férfi európaibajnoki műkorcsolyázóversenyre 14 nevezés érkezett. Ausztria Karl Schaefer, Erich Erdöst, Leopold Linhardt, Rudolf Zettel mannt és Felix Kaspart, Anglia Graham

Scharpet és Jackie Dunt, Franciaország Jean Henriot, Svájc Edwin Keilert, Magyarország Pataky, Tertákot és Kertész és végül Csehszlovákia Vladimir Kudelkát és Losertet nevezte.

Az Innsbrucki Eislauf Verein fennállásának 50 éves évfordulója alkalmával ezenkívül nemzetközi férfi-, női és páros műkorcsolyázóversenyt is rendez.

Ezen versenyen Clujról résztvesz Horosz Béla, Románia műkorcsolyázó Hajnoka, valamint a Matousekné—Beke pár.

Olasz és francia vivő- bajnokok mérkőzése Génuában

Rómából jelentik: Az olasz szövetség meghívására az olasz bajnokok nagy mérkőzést vívnak a franciákkal Génuában, a Miramareban. A vívóest érdekesebb asszólát sorakoztat fel, Guaragna Európabajnok E. Gardere rel, Ragno Bon-doux-val, Veratij Jarricot-val vívó asszót. Epeében Riccardi áll szemben

KÖZGAZDASÁG

A kormány bizottságának súlyos leleplezései a CAPS-nál

Bucuresti, január 19. (Az Uj Kelet tud.) Az autonóm pénztárak és intézetek feloszlatásának tervével szoros összefüggésben van az a leleplező kampány, melyet a CAPS ellen indítottak be. A kiküldött vizsgáló bizottság számtalan szabálytalan ságról rántotta le a leplet.

A bizottság megállapította többek között, hogy amikor a CAPS anyaghiány miatt nem tudott szállítani a CFR-nek, akkor a már más céghez leszállított árut visszavásárolta és drágábban adta el a CFR-nek. Így a CFR jóval olcsóbban jutott volna fához, ha fakereskedőktől vásárolnak, mint az állami erdőpenztártól. A bucaresti lapok arról is tudnak, hogy a CAPS fizetési jegyzékeiben állítólag két szer amnyi személyzetet tüntettek fel, mint amennyi a valóságban volt. Az államnak járó illetéket a CAPS tényleges nyereségként könyvelte el és ebből magas

honoráriumot élveztek az igazgatósági tagok. A vizsgáló bizottság tovább folytatja munkáját, de már időközben javasolja a kormánynak a CAPS megszüntetését.

Más lapok értesülése szerint a CAPS teljes feloszlását nem fogja a kormány megcsinálni, ellenben a CAPS-ot a földművelésügyi minisztérium egyik alosztályába olvasztják be. A bizottság különben most a CAPS összes bel- és külföldi szerződéseinek felülvizsgálásával foglalkozik.

A romániai fatermelőket különben meg hívták a budapesti faértekezletre, hogy az osztrák, csehszlovák és román érdekeltek közösen állapodjanak meg a magyarországi faimportra. A megegyezés azonban csak akkor jöhet létre, ha Románia időközben felállítja a faexport ellenőrző szervezetet, mely már az első konferencián is szóba került és amelyre Románia határozott ígéretet tett.

Roosevelt első sorban Anglia ellen használja fel a dollár leértékelését

Nagy arányokban bontakozik ki Roosevelt tervgazdasága

London, január 19. Roosevelt tervei egyre nagyobb arányban bontakoznak ki. Roosevelt a dollárforgalomnak az állami kezekbe való teljes átépítésével egyidejűleg hatalmas tervgazdaságnak vetette meg alapjait, melynek részleteit annál is inkább siet az amerikai kormány közölni a közvéleménnyel, mert a merész pénzügyi tervek alapos magyarázata az aggodó pénzügynek elengedhetetlen szükségessége.

A lapok most arról írnak tehát, hogy az amerikai kormány több, mint négyszázmillió hektár termőföldnek felszabadítását akarja keresztülvinni, hogy a gabonafölösleget csökkentse és a gazdasági autarchia alapjait megvesse. A négyszázmillió hektár termőföldet fokozatosan fogják elvenni a megművelés alól. Ezeket a területeket részben

penzeiket bankjegyekre váltásuk át, mi-

nemzeti parkokhoz fogják csatolni, részben legelők céljaira használják fel részben pedig erdőültetés, sportpályák és házépítések céljaira fordítják. A nagyszabású terv végrehajtását kormányellenőrzés mellett a termelőszövetkezetek és a farmerek szövetsége fogják intézni.

Az amerikai kormány különben tovább folytatja pénzügyi reformjának megvalósítását, a Roosevelt üzenetébe foglalt terv alapján. Rendeletet adott ki, amelyben felhatalmazást ad a pénzverdeknek és fonomitoknak a hozzájuk juttatott arany átvételére. A jegybankok nversen a pénzverdebe küldhetik az aranyat.

A pénzügytervek előtt hosszú sorokban állottak az emberek, hogy arany-

Szinkör Mozgó

Ma délután 3 órakor ünnepi előadás keretében kezdi meg előadássorozatát Cluj város legolcsóbb mozgószínháza.
Helyárak: 10, 18 és 20 lej. A megnyitó előadás filmje:

Sasok fészke

GEORG O'BRIEN, MAUREN O'SULLIVAN.

Különleges cowboytörténet.

Sporthirek

Engedélyezte az OTT a magyar válogatott lekötött két mérkőzését. Budapestről érkező híradás szerint a MLSz intervenciójára az OTT engedélyezte a magyar futballválogatottnak a már lekötött párizsi és amsterdami mérkőzéseit.

Budapest válogatott csapala február 18-án Le Havreban játszik Normandia válogatott csapatával. A kötlével szerint Normandia csapatában profi és amatőr játékosok vegyeseen fognak szerepelni és így erős ellenfele lesz a budapestieknek. A második mérkőzés február 11-én lesz, egyelőre ismeretlen ellenfél ellen.

Budapest—Berlin február 11-re kitűzött futballmérkőzés elmarad. A mérkőzés Budapesten lett volna. (Az ok mind a válósínység szerint a frankfurti vereség. Szerk.)

után az arany, mint fizető eszköz meg szűnt Amerikában.

Newyorki jelentés szerint az amerikai jegybankok Angliával való egvűtt működésre gondolnak, de Roosevelt bizalmasai úgy tudják, hogy az elnök a valutaháborúra is felkészül, ha az elkerülhetetlennek fog mutatkozni. Amerikában meg vannak győződve arról, hogy a dollár aláértékelése és a dollár kiegyenlítési alap létesítése tekintetében kért felhatalmazás Roosevelt első sorban Angliával felmerülő nézeteltérés esetén szándékozik felhasználni.

A minisztérium akadályokat gördít új textilipari gépek behozatala ellen. Bukarestből jelentik: Az iparügyi minisztérium már évekket ezelőtt megtiltotta a használt textil gépeknek külföldről történő behozatalát, illetve áttelepítését. A minisztérium most az új gépek behozatala elé is akadályokat gördít azzal az indoklással, hogy egyes textilipari cikkekben túltermelés van belföldön.

Ma este: Haggibbor-bál

A clujai zsidó társadalom ma, szombaton este az új parkamara díszes helyiségeiben ad egymásnak találkozót. A Haggibbor-bál az alkalom erre, a zsidó sportegyesület táncestélye. Nem egy foglalkozási ág, vagy valamelyik korszak bálja a mai, hanem a zsidóság, mert a Haggibbor ma már az egész clujai zsidóság. Ennek a zsidóságnak jelene és jövője érdekében dolgozik, a sportegyesületünk, amelynek hordozhatatlan érdemei vannak a zsidó öntudat felkeltésében és a zsidó ifjuság sportbeli tehetségének érvényesítésében. A Haggibbor ma már egész Romániában fogalom, amely értéket és programot jelent a romániai zsidóságnak.

A clujai zsidóság önmagát fogja meg tisztelni azzal, ha megjelenik a Haggibbor bálján és szerény hozzájárulásával megadja a lehetőséget az egyesület további sikeres működéséhez.

A Haggibbor-bál rendezősege ezúttal is értesíti a közönséget, hogy a bál este pontban tíz órakor kezdődik és tekintettel a záróra, igen kívánatos lenne, ha a közönség az utóbbi évek szokásaitól eltérően már tíz óra előtt elfoglalja helyét.

A Haggibbor-bál vezetősége felhívja az összes rendezőket, hogy ma este pontban 9 órakor jelenjenek meg a bál teremben, hogy Haggibbor fejlemmel deget teagenek köteleességüknek.

Sayers. Jelige: „Gyilkosság”. Egy hirtetiroda titkái: vér, arany, kokain. A 28 lejes detektív-sorozatban. Kapható az Uj Kelet könyvostályában az összeg és portóköltség előzetes beküldésével vagy utánvétellel.

Estélyi fűzők, fűzőanyagok, bécsi, párizsi modellek, harisnya és kötött áru legolcsóbban Venusnál, Calea Regele Ferdinand 19.

Egyfelvonásos vígjátékok

PURIMRA!!!

Feketeszesz, Gábort ünneplik. Telitalálatt. Vájak — ne váljak. Szinijáték (csak női szereplők). Purimi ebéd.

Arca jogdíjjal minden darab 150 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályában.

Az új és be

Dr. Ley,

Berlin, január 19. (Az Uj Kelet tud.) A német propagandaminisztérium deményezésére kedő, a német kormány a német társaságok és a német kormány expozéjának a munkások örökösök fogadni ezt a német törvényt, de hogy miről van szó, az nem derül ki a sajtó szájából. A német kormány azonban a társaságokra vonatkozó propagandáját.

Dr. Ley a közzétett sajtó utján a német propagandát meggyőzően üdvözítő voltárkottuk a nemzeti nyét — írja —, tunk az egész zásnak, amely lósággal főnkre termetést. Az alapvető gondolat a vezetés szoros függ a felelősségtől és kísérete, a vállalkozó egy jobban és rosszabb megállapodás, sz nek csak akkor tesség és becsültek meg.

Legfőbb kíváncsi irányító példája legyen a ma kell és ügyalat minél gymerter hiszen ezertal a német népfejlesztés önmagátsait. Olyan szemé az új törvénybenlyozva. Most máadó arra hivatlakart, de megköözö gyáripari éteheti majd ezermögé bujjon. A szerződéseknek tul nem tulajdon törvény szerint becsület és a tisz

A munkaadók kodott a törvényhasznált. Tudjuk, ták régi rendszerak által sugalményelmebbek vmára, mint a munkaadókban m szellemek a kitépedig az országdekében. Mi azt köző és a munkáegyetlen sorsközöszellem a törvényban, a tarifális ében még jobban fogjuk mutatni, erő nem úgy, mi szerű áru, amive nem clyan elememelynek erkölcsi

Az állam és a zösség egy új értesség és becsület. Ebben a szellemvállalkozó együttzető elemévé váljllessége, hogy vállszerint vesesse, is, hogy minden rlásában munkatár. A század mindig. Ha a kapitány g század is ilyen. Azt kívánjuk és a lalkozó minden dzető szerepet váll hogy a gép és a gyen a munkás tkozóé. Vagyis az

Az új német munkatörvény sok "tisztességet és becsületet" ígér, de kevés kenyeret és még kevesebb jogbiztonságot

Dr. Ley, a német munkafront vezére, a híres kocsmai verekedő, mint a tisztesség és becsület bajnoka nyilatkozik az új törvényről

Berlin, január 19. Közölte az Uj Kelet, hogy az elmúlt vasárnap Göbbels német propagandauügyi miniszter kezdeményezésére dr. Ley hírhedt verekedő, a német munkafront vezére, háromszáz ezer munkást csődített össze a birodalom minden részéből, hogy ismertesse előttük az új munkatörvényt. A kormány exponensei azt hitték, hogy a munkások óriási lelkesedéssel fogják fogadni ezt a nekik sok minden jót ígérő törvényt, de mielőtt megtudták, hogy miről van szó, kedvtelenül oszlat tak széjjel. A nemzeti szocialista kormány azonban ez nem bírta más elhárításra hanem tovább is folytatja propagandáját.

Dr. Ley a kormány rendelkezésére álló sajtó útján próbálja a munkásokat meggyőzni az új törvény egyedül üdvözítő voltáról. Azzal, hogy megal köttük a nemzeti munkarend törvényt — írja — új irányvonalakat adunk az egész munkaügyi törvényhozásnak, amely tizenhárom év óta változólagos fönkormányomoritotta a német nemzetet. Az új törvénynek három alapvető gondolata van: az első, hogy a vezetés szorosán és szervesen összefügg a felelősséggel; másodsor a vezető és kísérő, vagyis a munkások és a vállalkozó egymáshoz vannak kötve. Harmadik és legfontosabb, hogy minden megállapodás, szerződés és rendelkezés csak akkor van értelme, ha a tisztesség és becsület szellemében kötetlek meg.

A vállalkozó hivatása

Legfőbb kívánságunk, hogy a vállalkozó irányító szerepet vállaljon és példája legyen a munkásnak. Dolgozónak kell és ügyelnie arra, hogy a vállalat minél gyümölcsözőbb legyen, mert hiszen ezen tulajdonosával együtt tal a német nép követendő példájává fejleszti önmagát, vállalatát és munkáit. Olyan szempontok ezek, amelyek az új törvényben ki vannak hangsúlyozva. Most már nem fog a munkaadó arra hivatkozhatni, hogy ő másé a vállalat, de megkötötték kezét a különböző gyáripari egyesületek. Azt sem teheti majd ezután, hogy szerződések megé bujjan. Annál kevésbé, mert a szerződéseknek nagy fontosságot ezennel nem tulajdonítunk. Az új munka törvény szerint mindennél fontosabb a becsület és a tisztesség.

A régi szellem kiirtása

A munkaadók egy része erősen ágaszkodott a törvény ellen, de mindez nem használt. Tudjuk, hogy a szocialdemokraták régi rendszerei, a Leipart és Imbusch által sugalmazott törvények sokkal kényelmesebbek voltak a munkaadók számára, mint a mieink. Mindezekben a munkaadókban még ma is a szocialdemokraták szelleme él, mi azonban ennek a szellemnek a kiirtására törekszünk és pedig az ország lakóinak összessége érdekében. Mi azt akarjuk, hogy a vállalkozó és a munkásság együtvé tartozzon: egyetlen sorsközösségben éljenek. Ez a szellem a törvény végrehajtó utasításában, a tarifális és szociális rendelkezésekben még jobban ki fog domborodni. Meg fogjuk mutatni, hogy az emberi munkakerő nem úgy, mint a marxistáknál, egyszerű áru, amivel kereskedni lehet, hanem olyan eleme a gazdasági életnek, amelynek erkölcsi értéke van.

"Tisztesség és becsület"

Az állam és a nemzeti szocialista közösség egy új értéket állított fel: a tisztesség és becsület értékét.

Ebben a szellemben akarjuk, hogy a vállalkozó egyúttal a gazdasági élet vezető elemévé váljon. Nemcsak az a kötelessége, hogy vállalatát üzleti szempontok szerint vezesse, hanem tud mindezen az is, hogy minden munkájában és elgondolásában munkatársainak vezetője legyen. A század mindig olyan, mint a kapitány. Ha a kapitány gyáva és lusta, akkor a század is ilyen szellemmel rendelkezik. Azt kívánjuk és azt akarjuk, hogy a vállalkozó minden dologban irányító és vezető szerepet vállaljon. Akarjuk továbbá, hogy a gép és a munkahely annyira legyen a munkás tulajdona, mint a vállalkozóé. Vagyis az embereket ezennel tisztességük és becsületük mérőfoka szerint mérjük, ne pedig paragrafusok, szerződések, rendelkezések és munkarendek szerint. Ha a két fél között konfliktus támad, akkor nem a polgári törvénykönyv dönti el ügyüket, hanem becsületbírósa. Az ítéletek ezennel nem a cselekedetek szerint fognak ítélkezni, hanem tisztára a szándékok veszik alapul ítéleteikben. A nemzeti munka új rendje olyan ajtókat nyit az igazságszolgáltatás számára, amelyek eddig Németországban ismeretlenek voltak. Eltérünk teljesen az eddigi szocialista munkatörvények szellemétől s sokkal előbbre jutottunk az olasz korporációs rendszernél. Elasztikusan csináltuk meg a törvényt, nehogy máris megkezdődjék rendelkezéseinek megmerevülése. Alkalmat akarunk adni ezen a téren is a szabad fejlődésnek és a hibák kiküszöbölésének.

A „legjobb munkatörvény"

Hosszu tárgyalások és szívós munka előzte meg az új törvény megalkotását. Nemcsak a pártban vitattuk meg a kérdést, hanem a német munkafront gyűlésein is, irányító elvünk az volt, hogyan lehet az embereket munkakerésre és produktívra sarkalni. A törvénytől nagy átalakító hatást várunk. Legyen ez a nemzeti szocializmusnak egy fontos instrumentuma, amely a tisztességtelen embereket ellen irányul könyörtelen szigorral. Viszont azt akarjuk, hogy a tisztességes emberek számára lehetőség adódjék arra, hogy munkájában kiélhesse magát és érvényesülhessen. Elvünk: „A közhaszon a magánhaszon előtt!" És „az érdemet meg kell koronázni!" Ezeket az elveket akarjuk érvényre juttatni a törvény segítségével. Meg akarjuk mutatni a világnak, hogy a mi munkaügyi törvényhozá sünk különb mindannál, amit eddig az ipari államokban létesítettek.

Mit szól a német munkás?

A német munkásság körében ez a tisztességre és becsületre alapított munkatörvény nem talált kedvező visszhangra. A német munkás jól tudja, hogy konfliktusok esetén a tisztesség és becsület alapján hozandó ítélet nem fog előlőni csak annak a javára, aki közel áll a kormányhoz, a nemzeti szocialista párthoz, a Sturmabteilunghoz és mindazokhoz, akik a hatalom husosfazeka körüli állanak. Az új munkatörvény nemcsak hogy nem oldotta meg a munkanélküliség kérdését, hanem még azoknak sem juttat nyugalmat egzisztenciát, akik munkában vannak, akik évek óta vezető szerepet töltek be a termelésben. Ez a törvény nyilvánvalóan az célt szolgálja, hogy a vállalatok olyanok kezébe kerüljenek, akik Hitleréknek csatlósai voltak.

Kisebbségi újságírók a cluji törvényszék előtt

Két esetben felmentő, a harmadikban súlyosan marasztaló ítéletet hozott a bíróság

Cluj, január 19. A helyi törvényszék előtt ismét kisebbségi újságírók állanak vádlottként. Rajnai Tibor, a Szenzáció ma már megszűnt lap munkatársa a tordai revizióellenes rombolásokkal kapcsolatosan írt cikkeket, melyek államellenesnek minősített az ügyész. A tárgyaláson vádlottként szerepelt a Szenzáció felelős szerkesztője, Gara Akos is, aki viszont azt hozta fel mentességül, hogy a cikk megírására dr. Papp Tibortól kapott utasítást. Colfescu ügyész egyorás vádbeszédében kéri a vádlottak megbüntetését. A bíróság kihirdeti az ítéletet, mely szerint háromhavú elzárásra és 5 ezer lej pénzbüntetésre, valamint politikai jogainak egyévi felfüggesztésére ítéli a két újságírót, dr. Papp Tibort pedig felmenti a vád alól. Az ítéletet úgy az ügyész, mint a vádlottak megfellebbezték. Ugyancsak vádlottként állott a törvényszék előtt Szentimrei

Jenő, aki az Estilapban írt vezércikkében kikelt az ellen, hogy a város csak a katedrális körüli tér világításáról gondoskodik, míg a város többi részére egyiptomi sötétség borul. Az ügyész rövid vádbeszéde után a bíróság felmentette a vádlottat. Az ítélet jogerős. Vádlottként állott a törvény szék előtt Kovács György újságíró is, aki az Ellenzéki Közlöny című lapban a Magyar Pártot támadta. A cikk egyes kitételeit államellenesnek minősítette az ügyész. Colfescu ügyész vádbeszédében az eddigi sajtóperrektől eltérően a vádlott felmentését kéri, mert mint azt megindokolta Kovács a Magyar Párt ellen írt és nem irreverent hurokat pengetett, mint azt a magyar lapok tenni szokták. A bíróság rövid tanácskozás után felmentette a vádlottat, melyet az ügyész és tudomásul vett és így jogerős.

Eltemették Mihali Tivadart

Fejedelmi pompa kísérte utolsó útjára az erdélyi románság nagy harcosát

Péntek délután két órakor fejedelmi pompával kísérték utolsó útjára Mihali Tivadart, az erdélyi románság biblikus kort megért harcosát. Már a déli órákban óriási tömeg lepté el a Maria királyné utcát, ahonnan a görögkatolikus templomból a temetési menet megindult. Az összes cluji ezredék diszszázada, a gyalogság, lovaság és tüzérség diszruhás színpompás csapatai szállták meg a széles utcát és a diszsisakos rendőrök hosszú sora állt kordont az uca két oldalán. Autón, kocsin, gyalogosan százával érkeztek a közéleti előkelőségek a templomba, amelyben két órakor már mozdulni sem lehetett. Ott láttuk Lepa-

datu minisztert a kormány képviselőjét, dr. Vaida Sándor, dr. Maniu Gyula volt miniszterelnököket, Hatiegan Emil, dr. Pop Valer, dr. Vlad Aurél volt minisztereket, a kolozsvári egyetem tanári karát, a bírói, pénzügyi kart. Prodan hadtestparancsnok tábornokkal az élén, a cluji garnizon tisztikarát, dr. Hossu görögkatolikus püspök vezetésével a klérus vezetőit. Dr. Hossu püspök fényes papi ségedlettel celebrálta a halotti ájtatosságot, majd szívbemarkoló beszédben ismertette az elhunyt nagy hazafi érdemét. Vaida Sándor, Maniu Gyula, Vlad Aurél, Pop Valér. Prodan tábornok, Dregan polgármester és még szá-

Minden háziasszonyt

érdekelnek

vászon és paplan vásárunk

leszállított árai:

1 m. sárga vászon	11 lejtől
1 m. mosott vászon	13 lej
1 m. naturel vászon	17 lej
1 m. Ia ágynemű vászon	23 lej
1 m. Ia kelengye vászon 90 cm. széles	31 lej
1 m. Ia angol chifon	33 lej
1 m. Ia ágynemű damaszt 90 cm. széles	39 lej
1 m. Ia alsó lepedővászon	54 lej
1 m. Ia paplanlepedő különlegesség	65 lej

STEA divatáruház

Cluj, Regele Ferdinand 9.

mosan tartottak beszédeket Mihali Tivadar koporsója fölött.

Délután négyre járt már az idő, ami kor a hatalmas gyászenetet felfejlődött a templom előtt. A koszorúkkal megrakott halottaskocsik után fejlődött fel a több ezer főnyi gyászoló tömeg. A cluji garnizon egyesített katonai zenekarainak gyászdulójára mellett indult el a menet. A gyászkocsi után Mihali Tivadar özvegye és közvetlen hozzátartozói, majd a politikai és társadalmi élet reprezentánsainak színejeva követte a koporsót. Még a gyász ájtatos pillanatában is nagy feltűnést keltett, hogy Maniu és Vaida egymás mellett haladtak a hosszú temetési menetben és egész idő alatt beszélgettek.

A menet előtt a Primaria, majd a Redut előtt állt meg egy pillanatra. A Primaria előtt, ahol Mihali Tivadar három éven keresztül volt polgármester és a Redut előtt, ahol a híres memorandum perben elítélték. A sötétlő január délutánban helyezték örök nyugalomra Mihali Tivadart.

— Haldoklik Togo japán tengernagy. Londonból jelentik: Tókióból jelentik: Togo tengernagy, az orosz-japán háború csuzimai tengeri ütközetének nyolevanhét éves hőse halálán van.

— Lisszabonban proklamálták az ostromállapotot. Párizsból jelentik: Lisszabonból érkezett legújabb hivatalos jelentés szerint proklamálták az ostromállapotot. A baloldali szélsőségesek puccskísérletével kapcsolatban a fővárosban és a vidéken a hatóságok több száz letartóztatást eszközöltek.

— Az Újságíróklub csütörtök esti hangversenye. Az Újságíróklub standard koncertközönsége csütörtökön Chirvai Septimijunak, az Operaház kitűnő basszistájának érces csengésű, hatalmasan zengő szép hangjában gyönyörködött. Az énekes művészi technikai tőkélvét bizonyította a Varázs fuvola Sarastro áriájának a mozzart formákhoz alkalmazandó kitűnő interpretálása. A Zsidónó nagy áriája és Schubert Wanderer jének előadásával énekművészetének sokoldalúságát igazolta. Az énekszámok között Simon Irén, a tizenegy éves pompás tehetségű balettancosnő az operaházi balettkar jövő reményessége excellált. bájos mozdulataival, a formákon keresztül megmutatózó tökéletes tartalom érzékeltesével igazolta azt a kivételes kariert amely a táncosnő nehéz és görönös pályáján várja. A zongorakíséretet dr. Bródi Miklós a töle megszokott precizitással látta el.

ssorozatát Cluj előadás filmje:

owboytörténet.

zető eszköz meg

erint az ameri val való együtt de Roosevelt bi hogy az elnök készül, ha az el mutatkozni. Ame győződve arról, élése és a dollár sítése tekinteté Roosevelt első- erülő nézetelté felhasználni.

lyokat gördít új tala ellen. Buka- ügyi miniszteri- megtiltotta a külföldről törté- átelepítését. A gépek behozata- dit azzal az indo illipari cikkekben on.

ste: or-bál

dalom ma, szom- samara díszes he- sának találkozt. kalom erre, a zsi- estélye. Nem egy valamelyik kaszt- zsidóság, mert az egész cluji zsidóságának jelene dolgozik a mű- nek hervadhatat- a zsidó öntudat- a ifjúság sport- nyessítésében. A egész Romániában- et és programot- zsidóságának. magát fogja meg- egjeleik a Hag- rény hozzájárul- tőséget az egye- működéséhez.

andezősége ezuton- det, hogy a bál- or kezdődik és te- igen kívánatos az utóbbi évek- már tíz óra előtt

zetősége felhívja- hogy ma este- ajenek meg a bál- aggibbor fejelem- kötelességüknek.

lkosság". Egy hír- arany, kockain. A- atban. Kapható az- ában az összeg és- beküldésével vagy

fűzőanyagok,

harisnya és kötött- snál, Calea Regele- nd 19.

vigjátékok

IRA!!!

ünneplik. Teli- e vállak. Színijáték- e). Purimi ebéd.

en darab 150 lej.

Kelet könyvosztályá

A Keren Hajjeszód akció Erdélyben

Az 5694. évi Keren Hajjeszód akció, amely december elején az önkéntes párok munkásságával vette kezdetét, hivatalos beindításához is elérkezett. Január 15-én Erdélybe érkezett a Keren Hajjeszód jezsuita főirodájának delegátusa, az erdélyi zsidóság előtt annyira népszerű dr. N. M. Gelber, a kiváló zsidó történész, aki a timisoarai KH akció beindításával kezdte meg munkásságát. A timisoarai akció a legszebb körben indul be, s abban dr. Gelber és a központi iroda irányítása mellett az önkéntes párok is részt vesznek. Az önkéntes párok instruálására dr. Gelber több megbeszélést fog tartani a munkatársakkal, informálódó oket a legaktuálisabb palesztinai problémákról. Az akció január 17-én, nagy közönség előtt megtartott Palesztina-mee-ting vezetése mellett, melyen dr. Gelber „Löst Palästina die jüdische Schicksalsfrage?“ címmel tartott rendkívül érdeklődést ki- váltó előadást. Az akció tartama alatt dr. Gelber a következő előadásokat fogja még tartani:

- A timisoarai helyi csoport kulturál- utánjain:
 - „Aus der Ideenwelt der jüdischen Geschichte“.
 - „Repräsentanten der jüdischen Ge- schichtsschreibung (Jost, Graetz, Dub- now)“.

A WIZO részére:
„Sitten und Gebräuche der Juden“ (4 előadás).

A helyi csoport szerdai Dienstjein:
„Die Gestalter der jüdischen Renais- sancebewegung (Hess, Smolenski, Lilien- blum, Pinsker, Achad Haam)“ (4 előadás).

Az ifjúság részére:
„Der Arbeitgedanke in der neuheb- raäischen Literatur“ (2 előadás).

A timisoarai KH akció megbeszélésére a Keren Hajjeszód kuratóriuma január 15-én igen látogatott ülést tartott, ahol többek között elhatározták a KH-Zirkel- abendek megrendezését is, privátházak- nál 6-8 meghívott személy, illetve esalád részvételével.

A vidéki akció
Az önkéntes párok által folytatott KH akció az egyes kisebb és nagyobb városok ban az elmúlt hetekben sem szünetelt.

Cluj és Oradea az önkéntes párok folytatták a munkát, s különösen örvende tes és megemlítésre méltó az a tény, hogy sikerült igen sok új jegyzőt szerezni.

Turdán Weinberger Nándorné (Cluj) folytatta le az akció, a turdai WIZO tá- mogatásával. A lelkes hangulatra jellem- ző, hogy sikerült 50 százalékkal felemelni a múlt év jegyzési eredményeit és a kész pénzbevételek szintén igen kielégítő.

Nadlacon Handler Elza és Reiter Lonka, a temesvári WIZO tagjai tettek az elmúlt vasárnap látogatást. Az erem- mény felülmulta a várakozást, sikerült a két év előtti akció kétszeresét és a kp. eredmény négyszeresét felhozni.

Sálonan dr. Bárdos Imre és Blum Zsigmond (Oradea) látogatták meg. Az akció eredménye egy jegyzék, mint kp. lefizetések tekintetében felülmulta a múlt évet, s különösen örvendetes, hogy siker- ült igen sok új jegyzést szerezni.

Az eddig meglátogatott városok erem- ményei reményt nyújtanak arra, hogy a további akció is új etapot fog jelenteni az erdélyi KH munka terén. Az önkéntes párok változatlan lelkesedéssel, ügyszere- tettel dolgoznak mindenütt.

A közeli hetek folyamán úgy az önkén- tes párok, mint a Főiroda delegátusa to- vábbi vidéki városokat fognak felkeresni, amely városok eredményeiről annak ide- jén részletes beszámolót fogunk adni.

Minden nő az ELLA kozmetikai intézetbe jár,

ahol szépség, és bőr- ápolást, valamint ál- talános és helyi test- fogyasztást a leg- újabb módszerrel vé- geznek. Mérsékelt árak. Olcsó bérlet- rendszer. Cluj, Calea Regele Ferdinand 11. I. emelet. Gólya ár- ház palotájában.

Franciaország is közel állott az inflációhoz?

Georges Bonnet francia pénzügyminiszter nyilatkozik az infláció veszedel- méről és arról, hogy miképpen lehet a rejtett pénzeket napvilágra hozni és a közzgazdasági élet vérkeringésébe bevinni

Párizs, január 19. Georges Bonnet francia külügyminiszter a napokban nyi- latkozott a pénzügyi krízisről. Nyilatko- zatában mindenekelőtt kifejtette, hogy a londoni világgazdasági konferencia előtt a svájci frank és a holland forint ellen hallatlanul éles baisse-spekuláció indult meg, ami nagyon kényelmetlen helyzetet teremtett. Az a veszedelem fenyegetett, hogy a gyöngye valuták újabb gyöngyülése könnyen átszarmazhatott volna a többi valutára is. A francia de- legáció elhatározta, hogy a londoni világ gazdasági konferenciát energiát és egyöntetű állásfoglalásra fogja rábírní. A franciák kijelentették, hogy minden körülmények között meg akarják tartani valutájukat mai nivóján és élesen elítél- nek bármilyen oldalról jövő inflációs kísérletet. Ennek az állásfoglalásnak a következménye az lett, hogy az arany- standardhoz hű államok, mint Itália, Hollandia, Svájc sítb. Franciaország köré csoportosultak.

A tüke beözönlése Párizsban

Franciaország számára kedvező követ- kezményekkel járt ez a lépés és megkez- dődött a külföldi tőkének egészen szokat- lanul nagyarányu beözönlése Párizsba. ahol ezek a tőkék biztos menedéket ta- láltak. Néhány hónap múlva sok milliárd értékű állami bont jegyzetek. Október végéig tartott ez a helyzet, amikor hir- telein veszedelmes szituáció következett be. Ez akkor volt, amikor Daladier kor- mánya megbukott és a kamara nem volt abban a helyzetben, hogy lezárja az állam háztartását, az arany és a külföldi va- luta kezdett kiözönlenni és pedig félelme- tes tempóban.

Inflációs tervek

Chaunteps kormánya már nehéz gaz- dasági helyzetben találta Franciaorszá- got. Államférfiúi bölcsességére vall, hogy rövid idő alatt mégis teió alá hozta a költségvetést és a helyzet javult. Az arany kiözönlésének tempója megállt. Azelőtt közel másfélmilliárd volt az aranyesökkenés értéke: az új kormány óta már csak 86 millió. A járadékok kissé emelkedtek, ugyanúgy a nyilvános alapok részvényei.

Ezzel ugyan még nem szanálták az ál- lampénziárt. Lehetőség mutatkozott volna azzal, hogy újabb kincstári bönokat adunk ki. Ezt a lehetőséget azonban ki- kapcsoltuk, mert veszedelmesnek talál- tuk, hogy a függő államadósságot még néhány milliárddal gyarapítsuk. Kínál- kozott tehát egy más lehetőség és pedig az infláció lehetősége. Ebben az esetben az állam a Banque de France hoz fordult volna, új bankjegyeket kellett volna nyomtatni, amelyek segítségével az első időben különböző luxust engedhettünk volna meg magunknak.

Az infláció átkü

— Kifizettük volna — mondotta a mi- niszter — a közben felemelt fizetéseket és nyugdíjakat és az összes állami pénz ügyek körül és az elképzelhető legnagyobb bekezdésig tanúsíthatunk volna. Ezt az ajánlatot azonban visszautasítottuk és természetesen a jövőben is vissza fogjuk utasítani. Elsősorban, mert az infláció nem tud végreles megoldást adni, tönkre teszi az állam hitelét és visszariasztja mindazokat, akik eddig bizalmukkal aján- dékozták meg az államot. A költségvetési problémákat nemcsak hogy nem oldja meg, hanem súlyosbítja, mert hiszen rö- vid idő múlva az összes kiadások hozzá- igazodnak a lemorzsolódott valuta nivó- jára. Az inflációt elítéljük azért is, mert leginkább a lakosságnak azt a rétegét érinti, amelynek nincsen vagyonja és amely keze munkájából kénytelen meg- élni. Ennek a rétegnek a rovására ezen- felül egy féktelen spekuláció indul meg, amely természetesen a kormány létét is kockáztatja.

Új államkölesön

Ezért tehát az állami pénzügyek szaná- lásának harmadik útját választottuk: az új államkölesönt. A kamara meghatalma- zást adott a kormánynak, hogy a köl- esön tizmilliárdnyi legyen. Mi természet- szerűen csak fokozatosan fogjuk kibocá- sítani a kötvényeket és nem fogjuk köve- telni egyszerre az egésznek lejegyzését. Meg akarjuk kimélni az államot a vesze-

delemtől, ami a rövid lejáratu hitelekkel együtt jár. A kölesön lehetővé teszi szá- munkra azt, hogy a rövid terminusra ki- adott kölesönök átváltozzanak hosszú le- járatuakká.

30 milliárd frank a rejtett pénz

A miniszter elmondotta még, hogy Franciaországban azért mutatkozik éle- sebben a gazdasági krízis, mint más orszá- gokban, mert a franciák közismerten a

színház-film MŰVÉSZET

ROMAN OPERA MŰSORA:

Szombat d. u. 3 órákor:
Vasárnap d. u. 3 órákor: Szép Heléna.
Hétfő este 8 órákor: Lakmé.

URANIA-MOZGO MŰSORA

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:
Fehér apáca, mélyen megrendítő film, főszerepekben: Heleme Hayes és Clark Gable.

SELECT-MOZGO MŰSORA

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:
King Kong, a világ nyolcadik cso- dája, eddig nem látott izgalmas film, főszerepekben: Fay Wray és Robert Armstrong.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, január 20.

- Bucuresti, 20.45: Enekhangy.
- Budapest, 6.45: Torna, 12.05: Enek- hangy, 12.30: Hírek, 5.40: Magyar nóták, 7: Lehár: Giuditka c. operája, 10.20: Sza- lonzene.
- Bécs, 22.10: Rádjózenekar.
- Berlin, 16.15: Dalok.
- Breslau, 16: Filharmonikus hangy.
- Heilsberg, 18.25: Oorgonahangy.
- Varsó, 18.20: A varsói nagy zsinagóga zsidó hangy, 20: Dalok, 21.20: Chopin hangverseny.
- Milánó, 19.30: Grammfón, 20.40: Operett.
- Róma, 21: Opera.
- Prága, 20.40: Keresztül a farsangi vi- gágon, Hangy.
- Pozsony, 22.15: Rádjózenekar.

Madách: Ember tragédiája. Propagan- dakiadás Zichy Mihály képeivel, 90 lej egészvászonban. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portó- költség előzetes beküldésével vagy után- véttel.

legnagyobb tőkehalmozó és rejtetegető meg. Aranyban és papírpénzben, hozzávetőle- ges becslés szerint, ma Franciaországban 30 milliárd franknyi a teaurált pénz. Az infláció barátai ezért is szeretnék beve- zetni a pénz felhígítását, hogy ezek a pénzek előkerüljenek rejtékelyükből és ismét bejussanak az ország gazdasági életének vérkeringésébe. Mi azonban — mondotta a miniszter — azt hisszük, hogy a teaurált pénz abban a pillanat- ban előkerül, mihelyt a közönség látni fogja, hogy az államháztartás rendben van és hogy a kormány nem akar semmi féle experimentumokat pénzügyi téren. Éze az oka, hogy Franciaország stabil pénzügyi életet akar teremteni. Nekünk — mondotta végül a miniszter — szükse- günk van a világ és népiünk bizalmára és meg vagyok róla győződve, hogy az az általános gazdasági krízist is jelen- tőkényen meg fogja könnyíteni.

BUTOR

mielőtt vásárolna, okvetlenül tekintse meg

BERKOVICS

műasztalos üzemet.

Strada EMINESCU 2.

hol a legújabb modellű és saját izlése és elgondolása szerint készíti el.

Legmodernebbül felszerelt rajaszta- los-üzem.

APRÓ

HIRDETÉSEK

Kgyazeri költsénei egy szó 2 lej, van- gabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hira- tás 20 lej. Aláíráskeresőknek 25 százalé- kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleges levelet csak úgy tová- bítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Keresünk 10-15 vagonos borpinceit, irodával, raktárhelyiséggel és udvarral, lehetőleg belvárosban. Úgynek díjazva. „Borpince“ jellegre a kiadóhivatalba.

Román, francia és német nyelvet tőké- letesen beszélő egyetemi hallgatót remé- kívül olcsó áron vagy ellátás fejében magánórákat ad. Cim a kiadóban.

Keresek megvételre Sasz, Ramban, Hosmispet és más könyveket. Cim: Abraham Cluj, Calea Traian 15/a.

Suche geprüfte Kinderpflegerin mit Jahres zeugnisse Offerte an Adresse Lote Izsó Marghita, judetul Bihor.

Forgalmas utcában saroküzlet beren- dezéssel kiadó. Calea Traian 55.

Figyelem! A bukaresti elismert Gros- mann-féle kóser vendéglő volt tulajde- nosa Constantában Str. Traian 15 alatt kóser vendéglőt nyitott.

Hatszakkában bevezetett ügynököt fel- veszek fix és jutalékra. Cim a kiadóban.

Megjelent

Ch. N. Bialik

a legnagyobb élő héber költő történelmi szözege a zsidó néphez:

Halacha és Agada

Dr. Kohányi Rezső magyar fordításában.

Ára 10 lej

Megrendelhető az Aviva-Bariszia Nöszjutánál Cluj, Calea Regele Ferdinand 32. (II. emelet)

Walpurgis

„Leh- sage né

Ki áldottam és s- bár gazainak ár- ma eldobok már- felőlem bármily-

Anyánknak mor- csak szörnyeket- a Mammonnal n- kirajzó ördögfi- k

Walpurgis, éje- rikéselőlk és dű- az élet: sűrű, te- rabságba hureol

Hallgatni kell, amilyen mély a- és vámi kell, ho- pallost tartva it

Hallgatni kell a- hallgatni, mert- s nevében esah- mérge esorog a

Zárjuk be lelkün- a szennyre, am- boldog az, kit l- s mit szentnek l

A tagadások ör- a jövő azé, ki n- A közömbös és- gyalázatunk az

— Portugáliáb- kíséreltek meg a- Párizsból jelentik- oldali szélsőséges- kíséreltek meg a- verni, Magánertes- nyák és a rendő- mal 50 személy- mint százan meg-

— A HAGGIB- ezuton is értesít- a bál este tíz ór- tettel a záróórda- ha a közönség a- tól eltérően má- ja helyét.

— Tízéves szé- egyetemen, Lond- kuttai egyetem s- szakára egy Shr- nevű tízéves fiata- meket vettek fel- ten, rongyosküll- jövő legnagyobb- fedették fel, aki- fogja homályosít- sét, Mohan szüle- nem tudták iske- nek koldulásal- ayos könyveket- nali négy órától- tanulmány- az idén elnyeri- Angliába utazik- számtani díjára-

Legújabb

a bál szöze- Seri Cluj, R 6

— Halálosan- orvosnó, New- héttel ezelőtt n- úgy hősnője- aszony, akiről- éves menyét a- Kiderült, hogy- lást is elköve- követését mege- nagy összegre- rendőri nyomoz- hogy az orvosn- ságot is elköve- tatták s azóta- A börtönben a- betegedett: szí- dott rajta, hog- tárgyalást.

HIREK

Walpurgis-éj a földön

„Ich bleibe stumm, und sage nicht, warum.“

Karl Krauss

Ki áldottam és szerettem a földet, bár gazainak árnya rámfeküdt: ma eldobok már hitet és derűt, felőlem bármily díszes külsőt ölthet.

Anyánknak mondott híres glóbuszunk csak szörnyeket dob immár ki magából, a Mammonnal megült, céda nászból kirajzó ördögfiúk állják el utunk.

Walpurgis, éje kavargó felettünk, ríkásolók és dühödtek napja áll, az élet: sűrű, fekete homály, rabságba hurcolt szolga lett a lelkünk.

Hallgatni kell, hallgatni mélyen, amilyen mély a tenger és az ég és várni kell, hogy mozduljon a Vég, pallosi tartva itélő kezében.

Hallgatni kell az utálat nevében, hallgatni, mert az Ember elveszett s nevében csahos, rut, veszett ebek mérge esorog a boszorkányos éjben.

Zárjuk be lelkünk s mondjunk vigáment a szennyre, ami felénk kavargó, boldog az, kit hite elhagyott s mit szentnek hitt, az többé immár nem szent.

A tagadások órái zengenek, a jövő azé, ki már csak tagad — A közömbös és sárga Nap alatt gyalázatunk az időbe mered.

Salamon László

— Portugáliában forradalmi puccsot kíséreltek meg a baloldali szélsőségek. Párizsból jelentik: Portugáliában a baloldali szélsőségek forradalmi puccsot kíséreltek meg. A lázadást sikerült levernü. Magánértesülések szerint a kaszárnyák és a rendőrfőnökség elleni ostrommal 50 személy életét vesztette s több mint százán megsebesültek.

— A HAGGIBORBÁL rendezésége szótan is értesíti a közönséget, hogy a bál este tíz órakor kezdődik és tekintettel a záróra, igen kívánatos lenne, ha a közönség az utóbbi évek szokásaitól eltérően már tíz óra előtt elfoglalja helyét.

— Tízéves számtani zseni a kalkulái egyetemen. Londonból jelentik: A kalkulái egyetem számtani és természettani szakára egy Shri Mohini Mohan Kushari névű tízéves faridpuri hindu parasztyermeket vettek fel. A tanárok az igénytelen, rongyosküllésű gyermekben a közeljövő legnagyobb számtani lángelméjét fedezték fel, aki — mint mondják — el fogja homályosítani Einstein felfedezését. Mohan szülei szegény parasztok, akik nem tudták iskoláztatni fiukat. A gyermek koldulással szerzett pénzén tudományos könyveket vásárolt s ezeket hánynál négy órától késő éjszakáig szakadtanul tanulmányozta. Valószínűleg még az idén elnyeri a tudori fokot és azután Angliába utazik, hogy angol egyetemeken számtani díjára pályázzon.

Legújabb selyemanyagok

a bál szórásra nagy választékban:

Serilana S. A.

Cluj, Reg. Ferdinand 14.

Gyári árak

— Halálosan beteg a gyilkos amerikai orvosnő. Newyorkból jelentik: Néhány héttel ezelőtt nagy feltűnést keltő bűnös hölgnője lett dr. Alice Wynkoop aszony, akiről megállapították, hogy 23 éves menyét a műtőasztalon meggyilkolta. Kiderült, hogy az orvosnő biztosítási esélyt is elkövetett, mert a gyilkosság elkövetését megelőzőleg néhány héttel fia nagy összegre biztosította feleségét. A rendőri nyomozás azután megállapította, hogy az orvosnő még három más gyilkosságot is elkövetett. Az orvosnőt letartóztatták s azóta vizsgálatai fogságban van. A börtönben az orvosnő súlyosan megbetegedett: szívbaja annyira elhatalmasodott rajta, hogy aligha éri meg a fő tárgyalást.

Havannában tovább tart a közüzemek véres sztrájkja

Newyork, január 19. Havannában Mondiotta ezredes, az új kubai elnök házában előterében bombák robbantak. A villamos, gáz- és vízművek munkásainak sztrájkja tovább tart. A közuti villamosközlekedés is szünetel.

Ujabb jelentés szerint Havanna pályaúdvára előterében a kormányesapa-

tok sortüzet adtak le a fenyegetően viselkedő sztrájkolóokra. Az áldozatok számáról nem érkezett jelentés. Newyorkban nem hiszik, hogy Mendieta ezredes rezsímje sokáig tarthassa magát. A közüzemek sztrájkja tovább tart.

— Három hávi fogházat kapott, mert kötszer vette fel ugyanazon váltó árát. A törvényszék Filipescu—Miculescu tanácsa ma tárgyalta a sikkasztással vádolt Gáspár István kereskedelmi ügynök bűnügyét. Beszámolt az Uj Kelet arról a fonderlatos eljárásról, ahogyan kétszer szerezte meg ugyanazon váltó árát Gáspár István clujai ügynök. Váltó ellenében árut adott egy Duca Kornél nevű kereskedőnek, aki havonként törlesztette is a váltó tartozást. Mikor már tartozásuk több mint kétharmadát kifizették, Gáspár eladta a váltót egy kolozsvári ügyvédnek és az árát fejtette, immár másodsor. Az ügyvéd gyanútlanul kérte a Duca házaspartól a pénzt, akik azonban felhívódoztattak jelentették ki, hogy a váltót már kis kliján kifizették. Ezután sikkasztást követően beperesíték Gáspárt, akit egyébként az emlékezetes feketeszés perben két évre ítélték és ebből hét hónapot ki is töltött. A bíróság már tárgyalta az ügyet, de az ítéletet csak ma hirdették ki. A bíróság bűnösnek mondta ki Gáspár Istvánt sikkasztás elkövetése miatt és ezért három hónapi fogházra ítélte. Az ítélet ellen Gáspár ügyvédje, Mircea Georgescu, fellebbezett.

— Több revolverlövést adott le egy fiatalember a varsói német követség épületére. Varsóból jelentik: Tegnap a varsói német követség előtt egy izgatottan viselkedő fiatalember vonta magára a járőrök figyelmét. Egyszerre a fiatalember revolvert rántott ki kabátja zsebéből és több lövést adott le a német követség épületére. A lövés következtében több ablak betört, de a golyó szerencsére senkit sem sebesített meg. A lövés és ablakcsörömpölés zajára a járőrök összefutottak, közrevették az izgatottan viselkedő fiatalembert, akit az időközben helyszínre érkezett rendőr a rendőrségre kísért. Kihallgatásakor elmondotta a fiatalember, hogy Baumannnak hívják és a hitleri uralom ellen akarta kifejezni tiltakozását a lövésekkel.

— Hóvihár dühög Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: Zágráb közelében és Szlovéniában már napok óta nagy hóvihár és orkán dühög. A vihar olyan erővel tört ki, hogy sok helyen kidöntötte a táviróoszlopokat, melyek a vasuti sinekre esve megakadályozták a vasuti forgalmat. A nagy vihar miatt több vonalon szünetel a telefonösszeköttetés.

Royal Mozdó

Ma, szombaton utoljára: „Eso“ Jan Crawford dal.

Holnap, vasárnap premier

Lucie Englich

legújabb és legjobb vigjátéklágeré:

„Csak engem szeress...“

(Jégcsapkisasszony.)

Vasárnap d. e. 11 kor nagy kalandor matiné 10. 15 lejes helyárrakkal:

PEPÜL A LASSZÓ.

— Az Argyandozó mesedélutánja vasárnap d. u. 3 kor lesz megtartva a katolikus gimnázium dísztermében a következő szenzációs műsorral: Prológ Weisz Évi, Szobacica Balázs Márta, Babatánc Jäger Eva, Zongora Friedmann Szidi (Vogel Ida tanítványa), Vers Weisz Kató, Román tánc Reichenberg Erna, Monológ Weisz Éva, Héber vers Grün Sándri, Skóttánc Halpern Fanni, Rachel (elbeszélés) Schwartz Esther, Humoreszk Weinberger Józsa, Tak-tika tak (kocaketten) Fschbein Judit, Zongora Farkas Magda, Haecsek és Sajó: Vágó Bubi, Rosenberg és Ausländer, Lepketánc Gunzel Médi, Rítmikus torna: Rosenfeld Piri tornatanárnő tanítványa, Csavargó: Weinberger Tamara és Rabetz Mikó, Sportgörlök: Reichenberg Erna, Balázs Márta, Gunzel Médi, Fischbein Judit, Babaszoba, előadja Fehér Edit, Tánc Blau Arien—Baba, Zongora Hermann Éva, Héber vers Klein Zsuzka, Ének Blau Arien—Baba, Bujdosó babák: Balázs Éva és Weisz Éva (a táncokat Katz Böske tanítja be), Tánc Blau Arien—Baba, Konferál Weinberger Magda. A táncokat Nasch Sári kitéző tornatanárnő tanítja be, aki egészen újszerű és modern táncszámaival emelni fogja délutáni munkáit. A táncszámokat Vogel Ida, a tehetséges zongoratanárnő és művésznő fogja kísélni, Blau Arien—Baba ezuttal is fellép, aki pompás táncszámaival és közvetlen kedvességével a közönséget magával ragadja. Általában az előadás iránt városszerte nagy az érdeklődés. Belépti jegyek minimálisak.

— Fogyasztó, gyógytorna-mozdulat művészet iskolámát február 1 én megnyitom. Jelentkezni lehet P. Mihai Viteazul 22. II. em. 2—3 és 7—8 között Katz Böske.

— Választási közgyűlés a kongresszusi hitközségben. A clujai kongresszus izr. hitközségénél vasárnap, e hó 21 én d. e. 11 órakor választási közgyűlés lesz, amelyen három évre megválasztják az új kultusz törvény értelmében az elnököket, az előjáróságot és az összes hitközségi bizottságokat. A hitközség vezetősége kéri a képviselő testület utjonnan megválasztott tagjait, hogy a közgyűlésen teljes számban jelenjenek meg.

— Kártérítést perlik az államot a lagni vasuti katasztrófa áldozatainak hozzártózi. Párizsból jelentik: A lagni vasuti katasztrófával kapcsolatban eddig kétszáz kártérítési pert adtak be a keleti vasutársaság ellen. A sebesültek közül ötvenhárom még ma is kórházi kezelés alatt állanak.

— A Cristal Palaceban vasárnap délután 5 órakor teadélután lesz a Bne Jiszraél részvételével. A teadélután iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg.

Férfi szövelek

óriási választékban.

Serilana S. A.

Cluj, Reg. Ferdinand 14.

Gyári árak

— Egymásután kobozzák el Németországban a régi rezsím embereinek vagyonát. Berlinből jelentik: Hitler Németországa nem elégedett meg azal, hogy a régi rezsím embereit földönfutóvá vagy rabba tette, hanem kol dusbokra is juttatta őket. Most arról számol be egy tudósítás, hogy Otto Wells szociáldemokrata vezető vagyona kobozták el. Wellsnek sikerült még idejében elmenekülnie a koncentrációs tábor elől. Hitler uralomrajutása után nemsokára Svájcba emigrált.

— Pausinger Sándor halála. Pausinger Sándor nyugalmazott polgári iskolai igazgató életének 72. évében hosszas szenvedés után elhunyt. Pausinger Sándor hosszú évtizedeken át tanára, később pedig igazgatója volt a megszüntetett polgári fiiskolának. Hosszu éveken át titkára volt a Gyermekevédő Liga helyi fiókjának és ebben a minőségében rengeteg tisztelőt és barátot szerzett. Az imperium átvétele után megszűnt a polgári iskola működése és Pausinger abbahagyta pedagógiai tevékenységét. A szívós energiájú ember azonban nem adta fel az étellel való harcot. A helyi pincérek szövetségének volt hosszú éveken át titkára s ettől a tisztségétől csak akkor vált meg, mikor a betegség ágyba döntötte. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

NAPRÓL NAPRA

Az Egyesült Államok kormánya még ma is fizet olyan háborus nyugdíjakat amelyek az amerikai-angol háboru idejéből származtak. Hét ilyen özvegy él még, természetesen mindannyian felülhaladták a száz évet. A polgárháboru egykori katonái közül még 23 és az amerikai mexikói háboru részesei közül még 415 élvez nyugdíjat.

Franciaország 4585 mozija közül 2537-nek van hangosfilm vetítőgépe.

Newyorkból jelentik: A kulturkutatási főintézet megállapítása szerint a világ legszebb emberfaja a kaukázusi. Az ottani georgiai hegyi törzsek ideális emberi szépségükkel és elegáns testalkatukkal tűntek fel. A georgiai hegyi törzsek közül a legszebbek azok a férfiak, akik Tiflisz és Kutaisz környékén élnek és —mint a tudományos intézet jelentése mondja — ezek a fajok igen magas szellemi fokon állnak.

3 m. jóminőségű gypaju férfiszövet hozzávalóval
Lei 875—
3 méter Ia kamgara hozzávalóval Lei 1730.—
Serilana S. A.
Cluj, Reg. Ferdinand 14.
Gyári árak

Jeanette Macdonald a napokban megkezdte öthónapra tervezett világkörúli útját, amelynek során különböző színpadokon fog vendégszerepelni.

A közlekedési balesetek száma Angliában az elmúlt évben 191 ezer 829 volt. A halálos áldozatok száma 2125 s a sebesülteké 216 ezer. Londonban 1409 halottja és 56 ezer 900 sebesültje volt a közlekedési baleseteknek.

A Zsákbaacska című Eisemann-operett a berlini bemutatón nagy sikert aratott. A harmadik felvonást a szerző személyesen vezényelte.

Az egyiptomi kormány rendszeres repülőszolgálatot tervez Kairó és Dzseddah között a Mekka felé irányuló zarándokforgalom lebonyolítására.

— Két vadászkatona eltemetett a hólavina. Berlinből jelentik: A bajor Alpokban a hegyről legördülő hólavina mag alá temette Ackermann és Rutschker vadászkatonaikat. A két szerencsétlenül járt katona kiszabadítására egész napon át folytak a mentési munkálatok, melyek mindezeideig sikertelenül jártak. A mentésben több mint ötven egyén vett részt. A tudósítások arról számolnak be, hogy az utóbbi időben az egész környéket fenyegeti a hegyről legördülő hólavina.

— Szenzációs gyémántot talált egy öreg bányász. Milanóból jelentik: A Corriere della Sera távirata szerint a délafrikai Pretoriában egy szerencséskezű gyémánt kutatonak csodálatosan szép gyémántot sikerült találnia. Jonker hatvankétéves bányász egy 726 karátos gyémántot talált, amelynek csodájára jár Pretoria egész környéke. A talált gyémánt a negyedik legnagyobb gyémántja a világnak. A hatalmas gyémántlelet hírért szindikátus alakult, amely 75 ezer fontot ajánlott fel Jonker gyémántkutatonak, aki azonban elutasította ezt a vételt ajánlatot. A hatalmas gyémántot három mérföldnyire attól a helytől találta meg Jonker, ahol 1905-ben megtalálták a világhíres Cullinan gyémántot.

— Ágyugolyó vasutat talált föl egy angol mérnök. Londonból jelentik: H. K. Whitborn angol mérnök elkészítette ágyugolyó-vasut-jának mintáját, amelynek gyorsasága meghaladja a 700 kilométert óránként. Az óriási ágyugolyó alakú, delejt anyagból készült kocsi két sín között szédítő sebességgel forog és pályáján vilánydelejes mágnesek vonzzák. Az utasok a golyóban elhelyezett belső hüvelyben ülnek, amely a golyótól független s egyen súlyozó teher és gíroszkópok segítségével állandóan vízszintes helyzetben marad a golyó forgása közben is. Az állomások előtt a golyó egyre jobban szűkülő csőveken halad át, amelyekben sűrített levegővel fékezik.

UJ KELET Legújabb hírek

De Monzie francia közoktatásügyi miniszter tettleg inzultálta Henriot jobboldali képviselőt,

aki a Stavisky-ügyben súlyos rágalomokkal illette. Paul Boncour is megvádolta a jobboldali képviselőt

Franciaország felmondotta a kereskedelmi szerződést Németországnak

Párizs, január 19. A Havas távirati iroda jelenti, hogy Francois Poncet berlini francia nagykövete utasítást kapott a német-francia kereskedelmi szerződés felmondására.

A nagy követ az utasításnak még a mai nap folyamán Berlinben eleget tesz.

Egyidejű jelentés szerint tegnap a kamarában Henriot jobboldali képviselő újabb minisztereket igyekezett belekeverni a Staviski botrányba. Előadta, hogy 1926-ban egy bankeskalással kapcsolatban letartóztatták Staviski feleségét, de betegség címén a fogházból rövidesen kórházba tették át. A kórházban Staviskinéhez senkit sem bocsátottak közel. Kivételt csak két ügyvédvel tettek, akik a jelenlegi kormánytagjai. Henriot felszólításra meg is nevezte a két minisztert, Paul Boncour és De Monzie személyében.

Chautemps miniszterelnök nyomban válaszolt a plénum előtt a támadásra. A dolog érdemi részének ismertetése után újlag tiltakozott az ellen, hogy

a bűnyüveget, amelyben a kormány legszigorúbb, pártatlan vizsgálatot rendelt el, politikai botrányvá és támadó fegyverré fejlessék ki a kormányt.

Chautemps válasza után a kamara folyosóján De Monzie közoktatásügyi miniszter tettleg inzultálta Henriot képviselőt, aki a plenáris ülésén igaz talán vádakkal illette őt. Az incidens részeseit a képviselők szétválasztották egymástól. Az ügynek lovagias folytatása lesz.

Egyébként tegnap a szenátus a külpolitikai interpellációk végeztével 257 szavazattal 3 ellenében bizalmat szavazott a Chautemps-kormánynak.

Párizs, január 19. Legújabb francia jelentés szerint a francia kormánynak az a törekvése, hogy a rendelkezésre álló háromhónapi időtartam alatt minél sürgősebben megindítsák a német-francia kereskedelmi tárgyalásokat, új megállapodás létesítése érdekében.

Nyolcszázra emelkedett az indiai földrengés halálos áldozatainak száma

London, január 19. Az indiai földrengési terület több pontjával sikerült felvenni a táviró- és telefonösszeköttetést. Darbháangban két kórház is összeomlott. A betegek közül mindössze egy szabadul meg élve, mintegy négy száz sze mélyt a romok maguk alá temettek. A maharadzsa és fivérének palotái is rombadőltek. Egy összeomlott bazárban több

mint százan vesztették életüket.

Újabb newdelhi hivatalos jelentés szerint az indiai földrengés halálos áldozatainak száma nyolcszáz. A katasztrófánál egy európai vesztette életét.

A földrengési területen a lakosság még nem mar visszatérni az épen maradt házakba s a szabadban táborozik.

Németeket, belgákat és svájciakat tartóztattak le Szovjet-Oroszországban

Párizs, január 19. Közölte az Uj Kelet, hogy a szovjethatóságok ismét feltűnést keltő letartóztatásokat eszközöltek a Moszkvában élő idegen kereskedelmi vállalatok vezetői és alkalmazottai között. Ezeket a letartóztatásokat most már kiterjesztették a svájci Controll Company vállalat Novorossiakban, Botjiban, Batumban és más, a Fekete tenger mellett fekvő kikötővárosokban élő svájciakra is. A Moszkvában letartóztatott Bernhardon kívül, aki egyébként belga állampolgár, letartóztatták még a vállalatnak német prokuristáját, Herbert Rohdent. A német konzul mindent megtett Rohden szabadlábrahelyezése érdekében, de eddig azt sem sikerült megdölni, hogy miért tar-

tóztatták le ezt a német állampolgárt.

A Controll Company nemzetközileg elismert svájci cég, amely a kikötőkbe befutó hajók rakományait ellenőrzi. Már évek óta működik Szovjet-Oroszországban és pedig egy egészen különleges szerződés alapján. Hír szerint a szovjetkormánynak az a vádja a Controll Company orosz fiókja ellen, hogy olyan üzleteket bonyolított le, amelyek nem tartoznak hatáskörébe. Az üzleteket főként egy német nagybank érdekében csinálta. Minden valószínűség szerint azonban az ügy rövidesen tisztázódni fog és a letartóztatott alkalmazottak közül csak néhányan maradnak fogságban.

Sir John Simon és Paul Boncour megegyeztek a Saar-vidéken tartandó népszavazás kérdéseiben

Április elejére halasztják el a leszerelési tanácskozásokat

Genf, január 19. Az esti órákban sir John Simon hosszú megbeszélést folytatott Paul Boncourral a leszerelés kérdéséről és a Saar-problémáról. Egyidejűleg népszövetségi körökben elterjedt hírek szerint Hendersohn javasoltni fogja a leszerelési tanácskozásokat április elejére történő elhalasztását.

A Journal de Geneve hangoztatja, hogy a Népszövetség szerepét a saarvidéki népszavazás előkészítő bizottságának kiküldésével még nem tekintheti befejezettnek. További kötelessége az

is, hogy szabad és titkos szavazást biztosítson a Saar-vidék lakosságának.

Párizs, január 19. A Matin legújabb jelentése szerint Sir John Simon és Paul Boncour megegyeztek a Saar-vidéken tartandó népszavazás részletek kérdésében.

A Petit Parisien közli azt az értesülést, hogy a népszövetségi tanács a saarvidéki szavazást előkészítő bizottságba az olasz Aloisi elnöklété alatt tagokul kiküldi Dánia, Spanyolország, Ausztrália és Argentína delegátusait.

Felmentette a törvényszék a diákokat, akit egy névtelen feljelentés kommunista agitációval vádolt meg

Egy névtelen levél következményei a bíróság előtt

A cluji törvényszék első szekciójának Decusaru-Drăgusan tanácsa előtt Vlăsteanu Aurel elsőéves egyetemi hallgató áll vádlottként, a vádiratból kiderül, hogy egy névtelen levél alapján tartóztatták le a diákokat. A névtelen levelet a hadbírósg rá címezte, amelyben elmondja az anonim levélíró, hogy az egyik cluji neva egyik házában gyanús elemek tanyáznak, akik az állam és a társadalmi rend ellen mozgalmat szítanak. A levél alapján utasítást kapott a rendőrség, hogy tartson házkutatást a levélben feltüntetett házában. A házkutatás megtartásával Orlescu szubkomiszárt bízták meg, aki meg is jelent a diák lakásában és házkutatást tartott. Vlăsteanu eredetileg a Tanítók Házában lakott, abban a szobában, ahol házkutatást tartottak, csak két hétig tartózkodott, míg a szoba eredeti tulajdonosa vakáción volt. A házkutatás alkalmából a lakásban, amelyet a névtelen levél kommunista fészeknek jelölt meg, az Univerzsal, a Stănga, a Cuvântul Liber egyes számából kivágott cikkeket, a vasgárda programját, Vlăsteanu indexét, néhány fényképet, levelezőlapot és Knut Hamsun „Ehség” c. könyvét találták, amiket el is koboztak, majd a rendőrségre kísérték a diákokat, ahonnan kihallgatása után átkísérték az ügyészségre.

Az ügyészséges két hétig ült vizsgálati fogságban, míg ma a Marzescu törvény alapján tüzték ki tárgyalásra az ügyét. A mai tárgyaláson a vádlott diák megismételte a rendőrségen és a vizsgálóbíró előtt tett vallomását: Soha nem vett részt kommunista mozgalomban. A lakás, ahol házkutatást tartottak nem is az ő lakása. Tanuként kihallgatták a házkutatást végző Orlescu komiszárt, aki elmondja, hogy a feljelentés nem a diák ellen, hanem a lakás ellen szól. Ő már évek óta áll a sziguranca szolgálatában, ismeri is több nyira a cluji kommunistákat, de a vádlott-ra nem emlékszik.

Ezután Colfescu ügyész tartott meg vádbeszédét. Kijelenti, hogy babizonnyotnak látja a vádlott ártatlanságát és nem kéri, a megbüntetését. Vlăsteanu védője, dr. Adonis Popov ezzel szemben kijelenti, hogy nem elégszik meg egyedül a felmentéssel. A bíróság adjon elégtételt a diáknak nyilvánosan, mert ártatlanul hurcolták meg. Továbbá kéri, hogy a rendőrség semmisítse meg a diákról felvett bűnyügyi fényképet és utlenyomatot, mert ellenkező esetben kiteszik a diákok azoknak a meghurcoltatásoknak, amikben az államra gyanús elemek szoktak időnként részesülni. Egyenként felmutatja a bíróság előtt a bűnleleteket, amiket a házkutatás alkalmával vettek el a diáktól. Többek között megjegyzi, hogy Iamandi államtitkár egyik beszéde is a bűnleletek közé került. Elesen kikelt a rendőrség önkényes magatartása ellen, mellyel meghurcolták a diákokat.

A védőbeszédre reflektálva Colfescu ügyész kijelenti, hogy a rendőrség nem járt el törvénytelenül.

Különbben is — mondja az ügyész — a román rendőrség felveszi a versenyt bármelyik ország rendőrségével és nem értem az ügyvéd urnak ezt a támadását.

Az ügyvéd és ügyész szócsatája után a bíróság kihirdeti az ítéletet, amely szerint felmentik a diákok az ellene emelt vád alól és egyben elrendelik, hogy az elkövetett bűnleleteket szolgáltatassák vissza neki.

Az ítéletben ugy az ügyész, mint a védőügyvéd megnyugodott és így az ügy érős.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postală
plătită în num.
No. 224713-929

10. Telefon: 9-77. B.
Havonta 110, negy-
évre 600, egészévre
földre: Havonta 2,
félévre 12, egészévre
delesek díjszabás
KELET az erde-
zsídóság egyetlen
keink utánnomá-
rás megjelölésével

Román ál

A Patria tegnap
végre a választ. K.
Vaida Sándor kör-
tünk lapársunkhoz
ahelyett, hogy előbb
tázását, még jobban
ni szenvedélyektől
künkre a Patria u
felel.

Ime néhány szem-
kéből:

„Az Uj Kelet isz
hogy antiszemitána
ket, félremagyaráz
da-Voerod volt
magyiparosokhoz i
Ennek a levélnek a
zölte először és az e
győződhetett róla.
sajtókampanyának,
mitizmussal és hit
nem volt más célja,
a külföld előtt dis

Az Uj Kelet, vis-
polémiára, azt állít
nosság ninesen Vái-
tarsacu kormány n-
rozata között. Nines-
ja a cionista hívát
rescu kormány hat
polgárookra vonatk
ellenben csak a ro-
lenbe.

Sőt, mi több, a c-
azt állítja, hogy a
data: „Egyes nemz-
zonyos etnikai szárn-
szesitének előnyben
litva a többieket” e-
natkozik.

Annai rosszindul-
pretálásban, hogy e-
nista hivatalos fig-
magatartását csak
jelölhetjük meg: f-
Az a bizonyos et-
is vonatkoztatik na-
bulgárookra és — a
zsidókra is. Az Uj
számára akurja ki-
ságot és ezáltal a n-
len igyekezik kedv-
remteni.

A Vaida-féle kö-
egyébként még vis-
ra elegendőnek ta-
hogyan kommentál-
rális képviselő a
rozatát, anélkül, h-
tékben is egyetért.

Ezután Pamfil
idézte következők-
mán publicista
hogy a gazdasági
nalitás elvét kell a
és a kisebbségek k-
igy fejezi be cikk-
újabb alkalom az
mára román szöve-

Lehet, hogy mer-
román stílus finon-
kítő munkatárs-
esetre tudunk ró-
minisztertanácsi h-
terelnöki körlevele-
sunk le. Vállaljuk
ezért a fordításért

Vaida Sándor
nem is interpretál-
a levél nem szorú-
világos és egyszer-
megállapítottuk, h-
terelnök a magán-
nek etnikai szárn-
lekióját követelte
terelnök a román-
méről beszélt a k-
Es azt mondtuk, h-
Sem okunk, sem j-
levél szövegének

Január
20
szombat

HAGGIBBOR-BÁL
az új Iparkamara nagytermében

Január
20
szombat